

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2/2014

ISSN 1338-6301

Svet a my

Časopis Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

SLOVENSKO PREDSEDÁ VYŠEHRADSKÉJ ŠTVORKE
10 ROKOV ČLENSTVA V NATO
PRAKTICKÉ TIPY NA LETNÚ SEZÓNU 2014
NOVÝ SERIÁL: POZNÁTE EUROMINCE?

Slovensko prevzalo predsedníctvo V4

1. júla 2014 Slovenská republika prevzala jednoročné predsedníctvo V4 po Maďarsku a následne ho 30. júna 2015 odovzdá Českej republike. Hlavným mottom nášho predsedníctva je „Dynamický Vyšehrad pre Európu a svet“, čo odráža náš záujem na posilňovaní konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu regiónu ako celku.

Vyšehradská štvorka (V4) je zoskupenie štyroch stredoeurópskych krajín – Slovenskej republiky, Českej republiky, Maďarska a Poľskej republiky. Ide o živú a **neformálnu regionálnu štruktúru** štyroch susediacich členských krajín EÚ a NATO, ktoré sa hlásia k rovnakým hodnotám, majú spoločnú históriu, kultúru a geografické postavenie. Ich spolupôsobenie vytvára priestor pre posilňovanie koordinačných a konzultačných mechanizmov, s cieľom **nachádzať spoločné pozície a stanoviská** v aktuálnych otázkach zahraničnej a európskej politiky, regionálneho rozvoja, hospodárskej a kultúrnej spolupráce.

Spolupráca V4 funguje na **báze ročných predsedníctiev**, ktoré trvajú od 1. júla do 30. júna nasledujúceho roku. Rotujúce predsedníctvo preberá postupne jedna z vyšehradských krajín v poradí Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko. Od roku 1999, kedy sa rotujúce predsedníctvo začalo uplatňovať, Slovensko sa tejto úlohy ujalo už po štvrtý raz.

Predsiednícka krajina pripravuje **program svojho predsedníctva**, ktorý potom schvaľuje summit predsedov vlád V4 vždy v júni pri odovzdávaní a preberaní predsedníctva. Program **definuje priority** predsedníctva a zahŕňa jednak politickú spoluprácu, ktorej gestorom je príslušné ministerstvo zahraničných vecí, ako aj spoluprácu na úrovni jednotlivých rezortov pre nasledujúce ročné obdobie. Predsiednícka krajina je tiež zodpovedná za koordináciu aktivít v rámci V4.

Vyšehradská štvorka sa nachádza v jednom **z najproduktívnejších a dynamických období** vo svojej histórii. V treťom desaťročí svojej existencie je považovaná za rešpektovaného, efektívneho a iniciatívneho partnera. Slovenská republika chce naďalej využívať Vyšehradskú štvorku ako prioritný **formát regionálnej spolupráce** v strednej Európe. Sme radi, že táto spolupráca sa čoraz viac sústreďuje **na praktické témy a projekty**, ktoré prinášajú **úžitok našim krajinám a obyvateľom regiónu V4**.

Program slovenského predsedníctva sme zamerali na konsolidáciu verejných financií, stimuláciu ekonomického rastu a predchádzanie daňovým únikom a daňovým podvodom v krajinách V4. Takisto sa chceme orientovať na **posilnenie koordinačných mechanizmov V4** na pôde **Európskej únie**. Po májových voľbách do Európskeho parlamentu a v súvislosti s následným obsadzovaním postov v Európskej komisii, našou úlohou bude nastaviť komunikačné kanály krajín V4 s novými orgánmi EÚ.

Jedným z cieľov nášho predsedníctva bude pokračovanie v úspešnom **formáte spolupráce V4+**. Je v záujme krajín V4, aby koordinovali svoje vonkajšie aktivity, keďže z pohľadu globálnych partnerov sme **vnímaní ako jeden celok**. A v neposlednom rade, našim zámerom bude presadzovať už rozbehnuté projekty V4 spoločného záujmu v oblasti energetickej bezpečnosti, dopravy a obrany, ktoré sú dôležité pre **vnútornú súdržnosť** celého regiónu strednej Európy.

Priority slovenského predsedníctva vo V4

PROGRAMOVÉ PRIORITY SLOVENSKEHO PREDSEDNÍCTVA VYSTIHUJÚ AKTUÁLNE TRENDY V RÁMCI V4 – ZVÝŠENÝ DÔRAZ NA SEKTOROVÚ DIMENZIU SPOLUPRÁCE A NAJDÔLEŽITEJŠIE EURÓPSKE POLITIKY. SLOVENSKE PREDSEDNÍCTVO MÁ AMBÍCIU NIELEN ZACHOVAŤ POTREBNÚ KONTINUITU VO SFÉRACH PRIORITNÉHO ZÁUJMU V4, MEDZI KTORÉ PATRIA ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ, DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA, OBRANNÁ SPOLUPRÁCA, ČI ZAHRANIČNÁ POLITIKA, ALE ZÁROVEŇ PRINIESTŤ NOVÉ PODNETNÉ MOMENTY V OBLASTIACH AKO DIGITÁLNA AGENDA, PRORASTOVÉ OPATRENIA, BOJ PROTI DAŇOVÝM ÚNIKOM, PRIEMYSELNÁ POLITIKA, ALEBO ROZVOJ SPOLUPRÁCE VO FORMÁTE V4+.

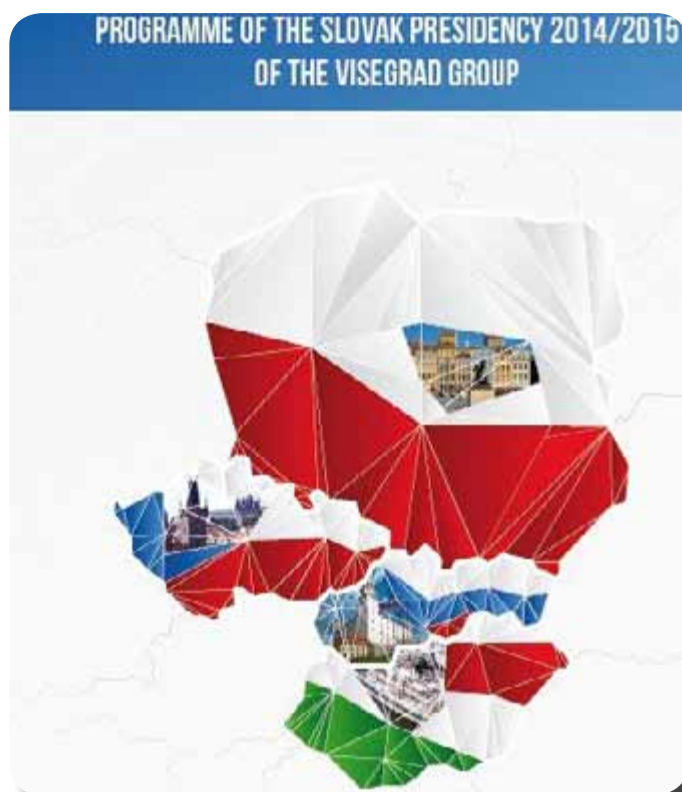
Logo predsedníctva SR vo V4 bolo vybrané z návrhov v rámci súťaže talentovaných vysokoškolských študentov. Tento spôsob výberu loga bol zvolený s cieľom propagovať V4 a dostať ju čo najviac do povedomia mladých ľudí. Dôkazom toho, že uvedená forma výberu loga je efektívna a úspešná svedčí aj skutočnosť, že do súťaže o návrh loga sa zapojilo až okolo 70 študentov.

Vítazný návrh loga – „letiaci holubica“ – je vyjadrením dynamiky a pohybu. Tento symbol sa zároveň často používal v slovenskom ľudovom dekoratívnom umení a nesie so sebou výrazné prvky slovenskej kultúry. Kridla holubice sú vytvorené zo skratky V4, čím logo priamo odkazuje na silu zoskupenia štyroch krajín, ktoré spolupracujú pri presadzovaní svojich spoločných záujmov. Vzájomnou spoluprácou môžu „zaletieť“ ďalej, než každá krajina osobitne.

ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ

V oblasti energetickej bezpečnosti krajiny V4 kladú dôraz na budovanie a modernizáciu prepravnej a prenosovej infraštruktúry v oblasti severojužného prepojenia plynárenských sietí a elektrizačných sústav, prekonanie jednostrannej závislosti na dovoze energetických nosičov (plyn, ropa) a dobudovanie jednotného energetického trhu EÚ ako kľúčového prvku klimaticko-energetickej politiky EÚ. Vzhľadom na situáciu na Ukrajine, slovenské predsedníctvo sa tiež zameria na posilnenie regionálnej dimenzie bezpečnosti dodávok zemného plynu prípravou spoločných preventívnych a núdzových opatrení. V tomto kontexte môžu byť zároveň prediskutované perspektívy rozvoja jadrovej energetiky, či využívania nekonvenčných zdrojov energie (bridlicový plyn) v krajinách V4, vzhľadom na jeho možný potenciál k zvýšeniu energetickej bezpečnosti našich krajín.

Dominantnou témou v roku 2014 bude politická diskusia o energetickej politike EÚ, keďže sa bude riešiť téma rámca energetických a klimatických politík na obdobie rokov 2020 – 2030. Výsledky diskusií o cieľoch EÚ v oblastiach znižovania emisií skleníkových plynov, energetickej efektívnosti a obnoviteľných energetických zdrojov budú mať zásadný dopad na smerovanie energetickej politiky a energetického sektora V4.

DOPRAVNÉ PREPOJENIA

Pretrvávajúca pozornosť bude venovaná budovaniu chýbajúcich dopravných prepojení, zvlášť rozvoju severojužnej osi a budovaniu integrovaného systému dopravy medzi krajinami regiónu strednej Európy, od čoho do značnej miery závisí zintenzívnenie obchodnej výmeny, cestovný ruch, prílev investícií a konkurencieschopnosť regiónu ako celku. Počas slovenského predsedníctva budeme pokračovať v činnosti pracovnej skupiny pre dopravné prepojenia medzi krajinami V4.

V oblasti cestnej dopravy bude osobitná pozornosť venovaná poskytovaniu služieb v medzinárodnej preprave tovaru, s cieľom zabezpečiť spoločný prístup V4 k zmenám alebo zlepšeniam, vyplývajúcim z fungovania spoločného trhu, ako aj riešeniu problému dopravných prekážok v strednej Európe. Podpora sa dostane myšlienke udržateľnej dopravy a rozvoja siete dopravných uzlov, ktoré kombinujú cestnú, železničnú, vnútrozemskú vodnú a leteckú dopravu.

OBRANNÁ SPOLUPRÁCA

V oblasti obrannej spolupráce slovenské predsedníctvo bude dohliadať na finalizáciu potrebných krokov k vytvoreniu bojovej skupiny V4 a hľadanie možnosti efektívneho využívania spoločných spôsobilostí aj po 1. polroku 2016, keď bude bojová skupina v pohotovosti. V tejto súvislosti zároveň podporíme dlhodobú strategickú spoluprácu krajín V4 a implementáciu projektov, ktoré boli spustené počas predchádzajúcich predsedníctiev.

SPOLOČNÁ ZAHRAŇIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA

Slovenské predsedníctvo bude s partnermi úzko koordinovať pozície v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Krajiny V4 majú podobné názory na potrebu zlepšenia nastavenia existujúcich mechanizmov najmä v oblasti riešenia krízových situácií vo svete. Osobitná pozornosť bude venovaná bezpečnostnej situácii v blízkosti hraníc krajín V4, ktorá negatívne a destabilizačne ovplyvnila naše bezpečnostné prostredie a upriamila našu pozornosť na základné princípy, na ktorých je založený mier v Európe. Zvýšený dôraz sa bude klásť na analýzu a výmenu informácií o hlavných otázkach regionálnej bezpečnosti v susedstve V4 (vojenská prítomnosť a aktivity v regióne Východného partnerstva, Baltského a Čierneho mora). Krajiny V4 jasne vyjadrili svoj postoj k príčinám prebiehajúcej krízy na Ukrajine, pričom budú pokračovať v poskytovaní podpory ukrajinskej zvrchovanosti a teritoriálnej integrity a sú pripravené podporovať Ukrajinu v jej úsilí presadzo-

vať potrebné reformy. Slovenské predsedníctvo bude tiež zdôrazňovať trvalú podporu V4 procesu rozširovania EÚ a zachovaniu otvoreného charakteru integračných procesov. Osobitnú pozornosť sa bude venovať pokračovaniu politického dialógu s krajinami západného Balkánu a Východného partnerstva, ktorý V4 pravidelne vedie ako jediné európske regionálne zoskupenie. V4 poskytne politickú, ako aj projektovo orientovanú podporu (cez Medzinárodný vyšehradský fond) obom regiónom, s cieľom podporiť ich euroatlantickú integráciu, posilnenie miestnej občianskej spoločnosti a regionálnej spolupráce.

POSILŇOVANIE RASTU A ZVYŠOVANIE ZAMESTNANOSTI

Minister M. Lajčák (vpravo) a štátny tajomník P. Javorčík počas tlačovej konferencie k slovenskému predsedníctvu vo V4, 30. júna 2014.

Slovenské predsedníctvo bude pokračovať v posilňovaní dynamiky a konkurencieschopnosti regiónu V4 ako integrálnej súčasti Vyšehradskej spolupráce. Krajiny V4 sa zamerajú na nový rámec klimaticko-energetickej politiky, podporu hospodárskeho rámca pomocou implementácie prorastových opatrení, vrátane využitia štrukturálnych fondov EÚ, konsolidáciu verejných financií, podporu digitálnej agendy a predchádzanie daňovým únikom. Inovatívne financovanie je novátorským prístupom podpory hospodárskeho rastu v regióne. Zdroje Nástroja EÚ na prepájanie

Európy (CEF) na projekty spoločného záujmu v energetike, doprave, či na modernizáciu regionálnej infraštruktúry, predstavujú jedinečný nástroj na podporu hospodárskeho rozvoja.

V snahe zvýšiť konkurencieschopnosť regiónu bude našim cieľom implementovať politiky, podporujúce realizáciu technologických a spoločenských inovácií. Zároveň našou snahou bude vytvoriť priestor pre výmenu skúseností, s cieľom dosiahnutia synergických efektov na podporu hospodárskeho rastu a zvyšovania zamestnanosti v krajinách V4.

Slovenské predsedníctvo tiež nadviaže na aktivity v oblasti podpory vedy, výskumu a inovácií, ako aj na aktivity v oblasti školstva, s dôrazom na duálny systém odborného vzdelávania.

NAJVHODNEJŠÍ ENERGETICKÝ MIX

Jednou z hlavných tém, prerokúvaných počas slovenského predsedníctva, bude Rámec EÚ pre klímu a energetiku do roku 2030. Predsedovia vlád krajín V4 len nedávno zdôraznili suverénne právo každej krajiny slobodne si zvoliť najvhodnejší energetický mix. V oblastiach ako je produkcia energie z jadra, či využívanie konvenčných a nekonvenčných zdrojov energie, vrátane obnovi-

teľných zdrojov, má primárna zodpovednosť spočívať na členských krajinách. Krajiny V4 budú pokračovať v intenzívnej koordinácii svojich pozícií (so snahou hľadať možné spoločné línie) tak, aby podoba dohodnutých riešení zodpovedala potrebám a špecifikám regiónu, majú na zreteli negatívne dopady na konkurencieschopnosť, tempo medzinárodných rokovaní o klíme, environmentálnu udržateľnosť a stabilitu energetického sektora. Výsledná dohoda musí zaručiť spravodlivú deľbu opatrení medzi členské štáty a príslušné mechanizmy na kompenzáciu nadmerných nákladov znášaných krajinami V4.

POLITIKA SÚDRŽNOSTI

Slovenské predsedníctvo má takisto záujem posilniť vzájomnú komunikáciu a výmenu skúseností krajín V4 v oblasti politiky súdržnosti, s dôrazom na prípravu a realizáciu operačných programov v rámci ďalšieho programového obdobia 2014 – 2020. Pôjde o splnenie cieľov stratégie Európa 2020, akými sú napr. investície do všetkých regiónov EÚ, koncentrácia zdrojov na kľúčové odvetvia hospodárstva, a s tým spojené vytváranie rastu a pracovných miest, riešenie zmeny klímy a energetickej závislosti, znižovanie chudoby a eliminácia sociálneho vylúčenia. Bude sa uplatňovať výraznejšia orientácia na dosahovanie výsledkov a výkonnosti v rámci implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov. V záujme ďalšieho rozvoja spolupráce v oblasti politiky súdržnosti bude prebiehať diskusia vo formáte V4 aj za účasti Slovinska a Chorvátska.

SPOLOČNE PROTI DAŇOVÝM PODVODNÍKOM

V daňovej oblasti sa slovenské predsedníctvo bude angažovať v uskutočňovaní výmeny informácií štátov V4 o nových trendoch a formách daňových podvodov, osobitne na dani z pridanej hodnoty, s cieľom efektívne eliminovať daňové podvody v regióne. Pozornosť sa sústreďí najmä na nové trendy v daňových podvodoch, najmä však najlepšie skúsenosti v oblasti boja proti daňovým podvodom na dani z pridanej hodnoty, s následným využitím týchto informácií napríklad pri podpore odhaľovania tuzemských podvodov, odhaľovania kolotočových podvodov (prevažne medzi susediacimi členskými štátmi), iniciovania multilaterálnych kontrol (simultánne uskutočnených daňových kontrol vo viacerých členských štátoch súčasne) a ďalších. Zároveň sa budeme usilovať o zintenzívnenie komunikácie colných správ krajín V4, zameraných na boj proti colným a daňovým podvodom.

DIGITÁLNA EKONOMIKA

Jednou z priorít slovenského predsedníctva je rozvoj digitálnej agendy, ktorá v súčasnosti zaznamenáva najdynamickejší rast, je podporovaná na európskej úrovni a otvára ďalšie možnosti pre rozvoj spolupráce aj vo formáte V4+. Ide predovšetkým o oblasť digitálnej ekonomiky ako fenoménu komparatívnej výhody regiónu V4 a oblasť kybernetickej bezpečnosti.

Pojem digitálnej ekonomiky ako hnacieho motora rozvoja hospodárstva sa začína čoraz viac dostávať do popredia na národnej i medzinárodnej úrovni, keďže ide o perspektívne odvetvie hospodárstva s veľkým rastovým potenciálom.

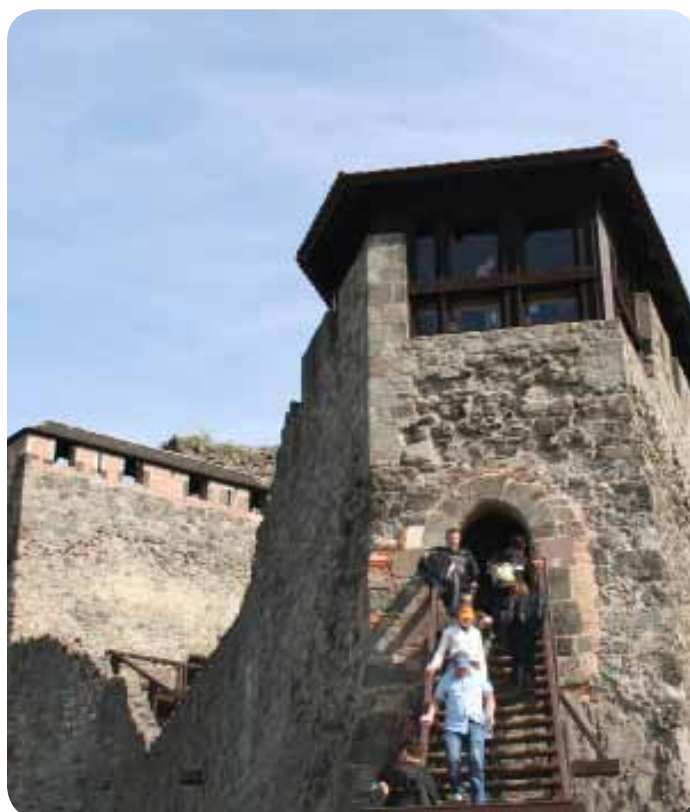
Rast digitálnej ekonomiky v podmienkach krajín V4 závisí aj od harmonizácie opatrení a implementácie spoločných projektov v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti. Primárnym cieľom je zvyšovať odolnosť informačných systémov krajín V4 voči kybernetickým útokom a znižovať počítačovú kriminalitu.

ZVIDITEĽNENIE „ZNAČKY“ V4

Slovenské predsedníctvo sa zameria na posilňovanie občianskej dimenzie vyšehradskej spolupráce. V záujme zvýšenia informovanosti širokej verejnosti o aktuálnom dianí, súčasných výzvach, o našom kultúrnom dedičstve a historických väzbách, podporíme užšiu spoluprácu verejnoprávnych televíznych a rozhlasových organizácií krajín V4, spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, ako aj aktivity v oblasti verejnej diplomacie a komunikačnej stratégie, s cieľom propagovať vyšehradskú „značku“ smerom dovnútra, ako aj mimo rámec krajín V4.

V záujme krajín V4 je pôsobiť aj smerom navonok v maximálnej možnej miere jednotne, keďže globálni partneri nás často vnímajú ako jeden región. V tomto smere budeme využívať osvedčený formát spolupráce V4+ a zameriame sa na prehľbovanie už existujúcich partnerstiev a identifikáciu možných nových partnerov v prípadoch, kde existuje priestor na reálnu pridanú hodnotu z pohľadu krajín V4. V tomto kontexte bude osobitná pozornosť venovaná otázkam, týkajúcich sa európskej agendy a regionálnej spolupráce.

✦ Ilustračné foto: archív MZVaEZ SR, Medzinárodný vyšehradský fond.

Rozvojová spolupráca krajín V4

Koordinácia aktivít krajín V4 v oblasti rozvojovej spolupráce bola doteraz zameraná najmä na koordináciu pozícií krajín V4 na pôde EÚ, budovanie povedomia verejnosti a vytvorenie možností spoločnej implementácie rozvojových projektov.

Počas predsedníctva SR vo V4 sa koordinácia rozvojových politík krajín V4 sústreďuje najmä na hľadanie synergií pri odovzdávaní transformačných skúseností krajinám Východného partnerstva, s osobitným dôrazom na Moldavsko.

Zároveň sa SR sústreďuje na zapojenie subjektov verejného

Mapa krajín V4. Zdroj: wikipedia, autor CrazyPhunk.

a súkromného sektora z krajín V4 do rozvojových projektov, financovaných Svetovou bankou, EÚ a ďalšími medzinárodnými organizáciami a finančnými inštitúciami. Treťou prioritnou oblasťou je podpora budovania

kapacít aktérov, zapojených do rozvojovej spolupráce (verejný, mimovládny a podnikateľský sektor) za aktívnej účasti akademického sektora.

Tieto tri prioritné témy budú dominovať aj na pripravovaných podujatiach a aktivitách, napríklad:

- **medzinárodná konferencia** k spolupráci krajín V4 v oblasti rozvojovej politiky (15.10.2014),
- **seminár organizovaný v spolupráci so Svetovou bankou** na podporu účasti subjektov z krajín V4 na rozvojových projektoch, financovaných medzinárodnými finančnými inštitúciami,
- **odborné podujatia, zamerané na budovanie kapacít aktérov, zapojených do agendy rozvojovej spolupráce v krajinách V4.**

Odovzdávanie transformačných skúseností bude tiež základom pripravovanej rozvojovej spolupráce krajín V4 a Japonska v krajinách Východného partnerstva a západného Balkánu. Významným partnerom pri organizovaní spoločných rozvojových aktivít krajín V4 sú mimovládne organizácie. Ich platformy v súčasnosti pripravujú predloženie spoločného projektového návrhu na podporu verejnej informovanosti počas Európskeho roka rozvoja 2015 (EYD 2015). Tieto aktivity budú financované z prostriedkov Európskej komisie, vyčlenených na iniciatívy členských krajín EÚ.

Začínajúce podnikateľské partnerstvá v rozvojových krajinách – Start Up

Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu v júni t.r. uzavrela výzvu na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty oficiálnej rozvojovej pomoci – program podnikateľských partnerstiev Start Up. Prioritným zámerom tohto programu je podporiť začínajúce podnikateľské aktivity slovenských subjektov a rozšíriť existujúce aktivity súkromného sektora v partnerských krajinách oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky, s cieľom podpory sociálno-ekonomického rozvoja miestneho obyvateľstva (tvorba pracovných miest, budovanie kapacít partnerov, zlepšenie dostupnosti základných tovarov a služieb). Cieľom Start Up projektov je aj mobilizácia súkromných finančných zdrojov na posilnenie rozvojových aktivít, čo napomôže vytvoreniu synergií medzi rozvojovými cieľmi oficiálnej rozvojovej pomoci SR a cieľmi podnikateľských subjektov zo SR. Projekty v rámci výzvy sú primárne orientované na prioritné krajiny SlovakAid, konkrétne Afganistan, Keňu, Moldavsko, Albánsko, Bielorusko, Bosnu a Hercegovinu, Gruzínsko, Kosovo*) a Ukrajinu. Sektorové priority, ktoré môžu byť podporené v rámci uvedenej výzvy, sú energetika, infraštruktúra, voda a sanitácia, riadenie odpadového hospodárstva, životné prostredie, pôdohospodárstvo a budovanie sociálnej infraštruktúry. Zadefinovanie teritoriálnych i sektorových priorít vychádza zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2014 – 2018.

*) Toto označenie nijakým spôsobom neprejudikuje pozíciu voči statusu a je v súlade s rezolúciou BR OSN 1244/99 a stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora ohľadom vyhlásenia nezávislosti Kosova.

Konferencia UNIDO

V historických priestoroch Národnej rady Slovenskej republiky sa 16. a 17. júna 2014 uskutočnila konferencia Organizácie OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO), ktorá bola zameraná na zapojenie podnikateľského sektora do rozvojovej agendy po roku 2015. Na konferencii, ktorá sa konala pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka, sa zúčastnilo viac ako 80 zástupcov podnikateľov, vlád, inštitúcií EÚ, OSN a ďalších medzinárodných organizácií. Jej cieľom bolo získať parciálny (európsky) vstup do správy, ktorú prednesie generálny riaditeľ UNIDO na Valnom zhromaždení OSN v septembri roku 2014. Prepojenie podnikateľského sektora a rozvojovej spolupráce je jednou z kľúčových úloh medzinárodného spoločenstva pri tvorbe novej rozvojovej architektúry po roku 2015. Slovensko má záujem do tejto diskusie aktívne vstupovať.

Slovensko spoluorganizovalo konferenciu o urgentnej medicíne v Kyjeve

Vyššie 350 ukrajinských lekárov sa zúčastnilo na konferencii „Aktuálne otázky poskytovania zdravotnej pomoci vo výnimočných situáciách a špeciálnom období“, ktorej cieľom bolo podeliť sa o slovenské skúsenosti z urgentnej medicíny, poskytovania starostlivosti pacientom v postihnutých oblastiach či organizácie poľných nemocníc.

Na zorganizovaní konferencie, ktorá sa uskutočnila 1. - 3. júla 2014 v Kyjeve, sa výraznou mierou podieľali Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Kyjeve, Centrum pre transfer skúseností z integrácie a reforiem Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, občianske združenie Partner z Bratislavy, Ministerstvo obrany SR a Ministerstvo zdravotníctva Ukrajiny. Slovenskí vojenský lekári z Úradu hlavného lekára Ozbrojených síl SR boli hlavnými lektormi konferencie. Prvý námestník ministra zdravotníctva Ruslan Salyutin vyjadril výnimočnú spokojnosť ukrajinskej odbornej lekárskej verejnosti s touto konferenciou, úprimne Slovensku poďakoval a zdôraznil, že získané poznatky pomôžu zachraňovať životy Ukrajincov.

Platforma podnikateľov pre zahraničnú rozvojovú spoluprácu

Platforma podnikateľov pre zahraničnú rozvojovú spoluprácu vytvorila na svojom webovom sídle (<http://ppzrs.sk/>) jednotné prístupové miesto k tendrom, ktoré vyhlasujú medzinárodné organizácie a inštitúcie (EÚ, EBOR, Svetová banka, OSN a ďalšie) na realizáciu projektov v rozvojových krajinách. Týmto Platforma podnikateľov prispieva k zvyšovaniu informovanosti a povedomia súkromného sektora o rozvojovej spolupráci a naplňa závery Stratégie vonkajších ekonomických vzťahov, ktoré prijala vláda SR s cieľom aktívneho zapojenia sa privátneho sektora do uvedenej oblasti.

Vytvorenie jednotného prístupového miesta k tendrom medzinárodných organizácií má zjednodušiť a sprehľadniť podnikateľským subjektom prístup k aktuálnym tendrom a umožniť im reagovať na ne.

Platforma podnikateľov pre zahraničnú rozvojovú spoluprácu vznikla 15. marca 2013 a združuje zástupcov súkromného sektora s cieľom realizácie projektov oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky, kreovania politík zahraničnej rozvojovej spolupráce a podpory ekonomickej diplomacie v praxi. Platforma má formu občianskeho združenia, je nezávislá nezisková organizácia, otvorená všetkým domácim podnikateľským subjektom, ktoré majú reálny záujem o medzinárodnú rozvojovú spoluprácu. Založenie Platformy iniciovalo MZVaEZ SR na základe úlohy z materiálu „Konceptia zapájania podnikateľov do rozvojovej spolupráce“ a k tomuto kroku výrazne prispelo Rozvojové fórum v Nairobi (október 2012) a seminár MZVaEZ SR pre podnikateľov o možnostiach zapojenia sa do oficiálnej rozvojovej pomoci (december 2012).

✦ Slovensko je aktívnym členom NATO: Od 8. do 26. júna 2013 na Slovensku prebiehal tréning logistických operácií. Foto: NATO.

Slovensko je 10 rokov v NATO

ODOVZDANÍM PRÍSTUPOVÝCH PROTOKOLOV DEPOZITÁROVI SEVEROATLANTICKEJ ZMLUVY (VLÁDE SPOJENÝCH ŠTÁTOV) VO WASHINGTONE 29. MARCA 2004 SA SLOVENSKÁ REPUBLIKA FORMÁLNE STALA ČLENSKOU KRAJINOU SEVEROATLANTICKEJ ALIANCIE. STALO SA TAK NECELÉHO POLDRUHA ROKA PO POZVANÍ DO NATO (NA SAMITE V PRAHE V NOVEMBRI ROKU 2002). SPOLU S NAMI SA VTEDY ČLENMI NATO STALI AJ BULHARSKO, RUMUNSKO, SLOVINSKO, ESTÓNSKO, LITVA A LOTYŠSKO.

GENERÁTOR POZITÍVNYCH ZMIEN

Slovensko bolo prijaté do spoločenstva najvyspelejších demokratických štátov, čo predovšetkým v transformačnom období našej spoločnosti malo priaznivý vplyv aj na náš vnútorný modernizačný a reformný proces. Vyššie demokratické štandardy vyplývali aj z potreby plniť kritériá členstva. Príprava na členstvo v NATO, spolu s procesom vstupu do EÚ, u nás zohrali úlohu generátora pozitívnych zmien v oblasti budovania demokracie a právneho štátu. Dnes NATO poskytuje Slovensku predovšetkým bezpečnosť, ktorá nie je v súčasnom svete – najmä pre malý štát – úplne samozrejmovou komoditou. Členstvo nám zabezpečuje miesto v najmocnejšej vojensko-obrannej aliancii. Sme tak optimálne chránení pred vonkajším ohrozením a útokmi. No nielen to. Slovensko získalo omnoho väčší vplyv na rozhodovanie o otázkach medzinárodnej a bezpečnostnej politiky, než keby bolo mimo tejto aliancie. Vďaka informačným kanálom NATO sú nám poskytované spravodajské a analytické informácie, ku ktorým by sme inak nemali prístup.

Medzinárodná bezpečnosť a stabilita vytvárajú tiež vhodné prostredie na zahraničné investície, ktoré naša ekonomika potrebuje.

KOLEKTÍVNA OBRANA JE LACNEJŠIA

Samostatne by Slovensko ani v prípade vynaloženia mimoriadne vysokých nákladov nemohlo získať takú úroveň bezpečnosti, akú mu poskytuje NATO. Kolektívna obrana je výrazne lacnejšia, než obrana individuálna. Jestvujú kapacity, o ktoré sa môžeme deliť s ostatnými spojencami a naopak, získať od nich v prípade potreby pomoc v oblastiach, kde sú naše spôsobilosti nedostatočné. V rámci NATO môžeme počítať aj s využitím takých systémov, ktoré by sme si ako malý štát nemohli finančne dovoliť (napr. letecký výstražný systém AWACS, protiraketová obrana a pod.)

Členstvo v NATO znamená aj tlak a príležitosť na modernizáciu našich ozbrojených síl, zvýšenie ich profesionality a interoperability. Pôsobíme bok po boku s najlepšími armádami sveta. Naším cieľom sa stalo vybudovať malú, rýchlo nasaditeľnú, dobre vycvičenú

a moderne vyzbrojenú armádu na profesionálnom základe. NATO poskytuje aj priamu finančnú pomoc na modernizáciu tzv. obrannej infraštruktúry, napríklad z prostriedkov Programu NATO pre bezpečnostné investície (NATO Security Investment Programme, NSIP) bolo rekonštruované letisko Sliač. Členstvo v NATO poskytuje aj nášmu zbrojárskemu priemyslu možnosť sa uchádzať o zákazky v rámci aliance, modernizovať sa a získať prístup k novým technológiám. Jestvujú tiež možnosti vedeckej a vedecko-výskumnej spolupráce.

ODOVZDÁVANIE SKÚSENOSTÍ

SR členstvom v NATO získalo väčšiu vážnosť vo východnej Európe a na západnom Balkáne, teda v oblastiach, ktoré naša diplomacia považuje za svoju prioritu. SR sa dokáže účinne zapájať do spoločného rozhodovania aj v otázkach budúceho rozšírenia NATO, v súčasnosti napríklad v prípade Čiernej Hory.

Slovensko je v NATO osobitne aktívne najmä pri rozvíjaní vzťahov so západným Balkánom a Ukrajinou a pri formovaní politiky ďalšieho rozšírenia aliance. Sú to oblasti, ktoré dobre poznáme a kde dokážeme zužitkovať naše skúsenosti z transformačných procesov.

SPOLUPRÁCA V RÁMCI NATO

Na plnenie výcvikových úloh a zaistenie interoperability spojeneckých síl sa stále intenzívnejšie využívajú jedinečné slovenské výcvikové a logistické zariadenia ako Centrum výcviku Lešť, Výcvikové a testovacie centrum radiačnej, biologickej a chemickej ochrany Zemianske Kostoľany, či letisko Sliač.

V Trenčíne sa nachádza Centrum výnimočnosti NATO pre likvidáciu nevybuchnutej munície a výbušných prostriedkov (Explosive Ordnance Disposal Centre of Excellence, EOD COE).

V rámci iniciatívy „Inteligentná obrana“ sa SR zapája do viacerých mnohonárodných projektov NATO, zameraných na spoločné nadobudnutie nedostatkových, alebo udržanie jestvujúcich obranných spôsobilostí.

PÔSOBNIE V ZAHRANIČNÝCH OPERÁCIÁCH A MISIÁCH

Slovensko nie je iba „konzumentom“ bezpečnosti, ale samo k nej aj aktívne prispieva. Robí tak jednak aktívnym prístupom k formovaniu aliančných politík, predovšetkým vo vzťahoch s partnermi v regióne východnej a juhovýchodnej Európy, ale aj priamou účasťou ozbrojených síl a civilných expertov na operáciách a misiách krízového manažmentu pod vedením aliance.

Kapacity, ktoré sme NATO doposiaľ poskytli, boli prevažne z nasledujúcich oblastí:

- likvidácia nástražných výbušných systémov,
- odmínovanie,
- ochrana pred chemickými a biologickými hrozbami,
- zdravotnícka podpora.

V súčasnosti pôsobia Ozbrojené sily SR v dvoch operáciách NATO:

- **ISAF v Afganistane** – aktuálne okolo 290 príslušníkov,
- **veliteľstvo síl NATO v Bosne a Hercegovine** – 1 príslušník.

Operácia ISAF v Afganistane je už dlhšie operačnou prioritou Ozbrojených síl SR a máme v úmysle podieľať sa aj na pripravovanej výcvikovej a asistenčnej misii NATO v tejto krajine po roku 2014. V minulosti pôsobili príslušníci Ozbrojených síl SR aj v iných operáciách a misiách NATO: SFOR (Bosna a Hercegovina), AFOR (Albánsko), KFOR (Kosovo). Ilustračné foto: ústredie NATO v Bruseli, nakladanie slovenskej humanitárnej pomoci pre Pakistan do lietadla NATO (október 2010), logistický tréning na Slovensku (jún 2013), archív NATO.

Významné míľniky na ceste Slovenska do NATO

21. – 22. november 2002	Na pražskom summite NATO bolo rozhodnuté, že Slovensko spolu s ďalšími šiestimi krajinami, bude pozvané na rokovania o vstupe do NATO. Pri tejto príležitosti Česká republika vydala pamätnú známku v nominálnej hodnote 9 Kč (na <i>snímke</i>).
9. a 16. december 2002	Prebehli dve kolá prístupových rozhovorov SR do NATO.
26. marec 2003	Predstavitelia členských krajín NATO podpísali v Bruseli, za účasti predstaviteľov pozvaných krajín, sedem protokolov o pristúpení k Severoatlantickej zmluve. Začala sa ratifikácia protokolov v členských krajinách.
27. marec 2003	Vláda SR na mimoriadnej schôdzi jednomyseľne schválila pristúpenie SR k Severoatlantickej zmluve.
10. apríl 2003	Národná rada SR schválila pristúpenie Slovenskej republiky k Severoatlantickej zmluve.
15. apríl 2003	Prístupovú listinu k Severoatlantickej zmluve podpísal prezident SR Rudolf Schuster.
29. marec 2004	Odovzdanie prístupových protokolov pozvaných krajín depozitárovi Severoatlantickej zmluvy (vláde USA) vo Washingtone, ktoré pre tieto krajiny znamenalo formálne nadobudnutie členstva v NATO.
2. apríl 2004	Slávnostný ceremoniál vztýčenia vlajok nových spojencov v ústredí NATO v Bruseli.

✦ Na obrázku nižšie: Zberateľská trofej - obálka prvého dňa s podpisom vedúceho slovenskej delegácie prezidenta Rudolfa Schustera.

GLOBSEC 2014 vyvolal pozornosť sveta

Hlavnou témou bola Ukrajina

V DŇOCH 14.-16. MÁJA SA V BRATISLAVE KONALA UŽ DEVIATA ZAHRANIČNO-BEZPEČNOSTNÁ KONFERENCIA GLOBSEC 2014 (SKRATKA Z ANGLICKÉHO GLOBAL SECURITY ZNAMENÁ GLOBÁLNU BEZPEČNOSŤ), KTORÚ USPORIADALA STREDOEURÓPSKA STRATEGICKÁ RADA PROSTREDNÍCTVOM SLOVENSKEJ ATLANTICKEJ KOMISIE. PODUJATIE, KTORÉ SA ZRODILLO V ROKU 2005 AKO VÝSLEDOK ŠTUDENTSKEJ INICIATÍVY, SA VYPRACOVALO NA AKCIU SVETOVÉHO VÝZNAMU – DNES PATRÍ MEDZI PÄŤ HLAVNÝCH KONFERENCIÍ TOHTO ZAMERANIA. MEDZI VÝŠE 850 ÚČASTNÍKMI BOLI DESIATKY ŠTÁTNIKOV A VÝZNAMNÝCH HOSTÍ, KTORÍ DISKUTOVALI O AKTUÁLNYCH TÉMACH.

Na zozname účastníkov sa nachádzali predsedovia vlád krajín V4 (Robert Fico, Bohuslav Sobotka, Viktor Orbán a Donald Tusk), generálny tajomník NATO Anders Fogh Rasmussen, bývalý vrchný veliteľ spojeneckých síl v Afganistane John Allen, predstavitelia Európskej únie, švédsky minister zahraničných vecí Carl Bildt, taliansky expremiér Mario Monti, ministri zahraničných vecí a obrany strednej a východnej Európy, štátni tajomníci, zástupcovia mimovládnych organizácií a 180 novinárov z 35 krajín sveta, ktorí zaznamenávali priebeh konferencie.

Dominantnou témou konferencie bola ukrajinská kríza, ktorá je jedným z najväčších konfliktov v Európe od konca studenej vojny a bude mať dopad na koncept európskej bezpečnosti a transatlantickej vzťahy. Podpredseda vlády SR a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslav Lajčák, ktorý konferenciu oficiálne otvoril, vo svojom príhovore uviedol: „Ak naozaj veríme v európske hodnoty, ak máme vytvorený systém predchádzania konfliktom a ich zvládania, potom toto je chvíľa, keď je potrebné sa postaviť za tieto hodnoty, brániť naše presvedčenie, využiť tie nástroje, ktoré máme k dispozícii a dať diplomacii šancu nájsť politické riešenie.“

Okrem udalostí na Ukrajine a postojom Ruska k vývinu situácie sa účastníci jednotlivých diskusných panelov venovali otázkam

spoločnej zahraničnej politiky, energetickej a kybernetickej bezpečnosti. Zaoberali sa aj zmenami, ktoré v Európe prinesú voľby do Európskeho parlamentu, jesenným samitom NATO a ďalšími regionálnymi témami.

Neobišli ani ďalšie „horúce témy“ medzinárodných vzťahov, napríklad vzostup a pád politického islamu, budúcnosť Východného partnerstva a vývoj na západnom Balkáne. Bokom nezostali ani otázky bezpečnosti a ochrany súkromia, či vzrastajúce medzinárodné ambície ruského prezidenta Vladimira Putina.

Avšak GLOBSEC nie je iba konferencia. Okrem panelových diskusií sa v jej priebehu uskutočňuje množstvo oficiálnych i neformálnych stretnutí, ktoré nepochybne prispievajú k užitočnej výmene názorov, vyjasňovaniu pozícií a formulovaniu stanovísk, a najmä získavaniu nových poznatkov, ktoré si účastníci každoročne odnášajú. „Za tie roky sa Bratislava Global Security Forum – GLOBSEC rozrástlo z prevažne regionálne zameranej udalosti na široko uznávanú a osvedčenú platformu, venovanú globálnej bezpečnosti a zahraničnopolitickej agende, a skutočne robí česť svojmu menu,“ zhodnotil podujatie minister Miroslav Lajčák. ✦ Ilustračné foto: Tomáš Bokor, archív MZVaEZ SR.

STREDOEURÓPSKA STRATEGICKÁ RADA JE NEZÁVISLÁ MIMOVLÁDNA ORGANIZÁCIA, KTOREJ CIEĽOM JE POSILŇOVAŤ HLAS SLOVENSKA A STREDNEJ EURÓPY V EURÓPSKÝCH A SVETOVÝCH ZÁLEŽITOSTIACH. ZDRUŽUJE TRI ORGANIZÁCIE – SLOVENSKÚ ATLANTICKÚ KOMISIU (SAC), INŠTITÚT PRE STREDOEURÓPSKU POLITIKU (CEPI) A CENTRUM PRE EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI (CEA).

Ukážka z diskusie v prvom paneli s názvom „Bitka o Ukrajinu“, v ktorom vystúpili piati významní panelisti – minister zahraničných vecí Litovskej republiky Linas Linkevičius, štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí Maďarska Zsolt Németh, Ian Brzezinski z Atlantickej rady vo Washingtone, Oleg Šamsur, poradca pre zahraničné záležitosti vodcu ukrajinskej opozície Vitalija Klička a Andrej Illarionov, bývalý hlavný ekonomický poradca Vladimira Putina. Panel viedol Konstantin von Eggert, šéfredaktor rozhlasovej stanice Kommersant FM v Moskve. ✚ Ilustračné foto: Tomáš Bokor, archív MZVaEZ SR.

O. Šamsur otvoril panel odpoveďou na otázku moderátora, či prebieha bitka o Ukrajinu, alebo vnútri Ukrajiny. Vysvetlil, že konflikt zúri na mnohých úrovniach, vo viacerých dimenziách a je to práve vnútorný rozmer, ktorý je často zanedbávaný. Zdôraznil, že je potrebný intenzívnejší dialóg s občianskou spoločnosťou na východnej Ukrajine a pripomenul, že Západ má povinnosť zastaviť ďalšiu ruskú agresiu.

A. Illarionov v odpovedi na otázku, či stratégia Ruska voči Ukrajine je novum alebo sa už istý čas vyvíjala, uviedol, že ruský prezident V. Putin a jeho imperialistické tendencie majú nesmiernu podporu. Navyše, podľa A. Illarionova sa hovorí, že Putinove plány pre Ukrajinu sa vyvíjali minimálne už od mája roku 2013.

L. Linkevičius priblížil svoje pohľady na problém, ako by mal Západ reagovať na dianie na Ukrajine a v Rusku. Podľa neho reakcia nie je dostatočná a trvá príliš dlho, kým sa niečo urobí. Rusku by mal byť vyslaný jednotný odkaz. Svoje vystúpenie uzavrel poznámkou, že „že utláčané Rusko môže poraziť len slobodné Rusko“.

Zs. Németh vyjadril svoj názor na povahu konfliktu a na to, čo je v stávke. Upozornil, že konflikt presahuje Rusko a Ukrajinu

a má široký globálny dopad. Zatiaľ čo jeho doterajší priebeh je vnútorný, následky ktoré vyvoláva, takými rozhodne nie sú. Na prvý pohľad sa môže zdať, že ide o problém bezpečnosti, avšak ide tiež o otázku demokracie v Rusku a na Ukrajine. Ukrajina by sa mala sústrediť na budovanie demokratického štátu.

Jednotným národom sa nemôže stať násilím. Zdôraznil, že potrebný je dialóg s občianskou spoločnosťou, avšak bez dialógu s teroristami.

Zs. Németh tiež prezentoval svoju mienku, že hlavným cieľom Ruska bolo vždy zjednotenie všetkých Rusov v jednom štáte.

I. Brzezinski dostal otázku, aký je postoj Washingtonu ku kríze na Ukrajine. Charakterizoval ho ako neustále vyháňanie sa a poskytovanie únikovej cesty V. Putinovi. USA vôbec nie sú ochotné uchýliť sa k použitiu vojenskej sily. Avšak Západ a USA by mali zmeniť kurz. Podľa I. Brzezinskiho jestvujú tri základné ciele, ktoré Západ musí dosiahnuť: zabrániť ďalšej agresii a potrestať to, čo sa udialo, poskytnúť Ukrajine možnosť sebaobrany a pomôcť pri dlhodobej revitalizácii. Svoj kritický postoj uzavrel konštatovaním, že aktuálna snaha bola zameraná len na posledný cieľ, preto je potrebné zamerať sa na vojenské ciele.

Slovenskí veľvyslanci priniesli kus sveta

V DŇOCH 1. AŽ 3. JÚLA 2014 SA V BRATISLAVE KONALA PORADA VEDÚCICH SLOVENSKÝCH ZASTUPI-
TEĽSKÝCH ÚRADOV V ZAHRANIČÍ. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SR TAKÉTO PORADY ORGANIZUJE KAŽDÉ DVA ROKY AKO PRIESTOR PRE DISKUSIU O ZÁSADNÝCH OTÁZ-
KACH SLOVENSKEJ ZAHRANIČNEJ POLITIKY. SÚČASNE AJ AKO PRÍLEŽITOSŤ DETAILNE ANALYZOVAŤ
DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY, ALE AJ PROBLÉMY, S RIADIACIMI PREDSTAVITEĽMI REZORTU DIPLOMACIE.
TÉMAMI PORADY TIEŽ BOLI AKTUÁLNE EURÓPSKE A REGIONÁLNE OTÁZKY, PREDSEDNÍCTVO SR VO V4,
BLÍŽIACE SA PREDSEDNÍCTVO V RADE EÚ V ROKU 2016, HODNOTENIE A VÝZVY EKONOMICKEJ DIPLO-
MACIE, VEDA, VÝSKUM A INOVÁCIE, ČI AKTUÁLNE TÉMY BEZPEČNOSTNEJ POLITIKY S OHĽADOM NA
NADCHÁDZAJÚCI SUMMIT NATO.

Poradu otvoril podpredseda vlády
a minister zahraničných vecí a európskych
záležitostí SR Miroslav Lajčák. „Kým pred
dvoma rokmi sme sa stretávali v novej
situácii, nastavovali sme systém, dnes je to
viac o kontinuite našej práce. Za kľúčovú
výzvu do ďalšieho obdobia považujem
prehlbenie kreativity a inovatívnosti,
musíme zohrávať ešte aktívnejšiu úlohu
pri formovaní budúcej podoby Európy,“
uviedol minister, ktorý na diskusiu s prí-
tomnými pozval vysokú komisárku EÚ pre
zahraničnú a bezpečnostnú politiku Cathe-
rine Ashtonovú a holandského ministra
zahraničných vecí Fransa Timmermansa.

Prítomným sa prihovoril aj predseda
vlády SR Robert Fico, ktorý poukázal na
medzinárodnopolitické, ale aj ekonomické
výzvy, ktorým musí Slovenská republika
čeliť. Podľa premiérových slov nás najviac
zaujímajú udalosti za východnou hranicou
štátu. „Anexia územia suverénneho štátu či
konflikt, ktorý prebieha na Ukrajine, nie sú
javy, na ktoré by sme boli v Európe v ostat-
ných desaťročiach zvyknutí a ani si na ne
zvykať nemienime,“ podčiarkol. Vyhlásil,
že vláda SR je pripravená Ukrajine pomôcť
a podporiť ju na jej ceste k európskym
štandardom. „Vítam, že Ukrajina si vybrala
európsku cestu a privítal som, že na ostat-
nom summite EÚ podpísali Moldavsko,
Gruzínsko a Ukrajina asociačné dohody
v plnom rozsahu, čo im dáva európsku
perspektívu.“

*„Robert Fico:
Ekonomické myslenie
by malo byť súčasťou
práce každého
diplomata.“*

Na margo spolupráce v regionálnom for-
máte Vyšehradskej štvorky, ktorej Sloven-
sko v tomto období predsedá, Robert Fico
uviedol: „Dnes je to inštitúcia, na ktorú by
sme mali vsadiť viac. V4 sa stala skutočne
rešpektovanou značkou. Už nie sme nová-
čikmi, patríme medzi najdynamickejšie
a najperspektívnejšie regióny a na tento
fakt upriamime pozornosť našich partne-
rov mimo V4,“ zdôraznil predseda vlády.
Veľvyslancom tiež pripomenul, že jednou
z najvýznamnejších priorít činností
rezortu diplomacie, ale aj vlády je ekono-
mická diplomacia. „Ekonomické myslenie
by malo byť integrálnou súčasťou práce
každého jedného diplomata... Bilaterálne
návštevy či stretnutia na najvyššej úrovni
sú nesmierne dôležité, avšak bez toho,
aby naša zahraničná politika podporila
slovenskú ekonomiku, priniesla zahranič-
né investície, pracovné miesta a podpo-
rila konkurencieschopnosť krajiny, je iba
nevýužitým potenciálom, ktorý Slovensko
celkom určite má,“ skonštatoval Robert
Fico. Ocenil však, že v tejto oblasti možno
sledovať prvé pozitívne výsledky.

Vysoká komisárka EÚ pre zahraničnú
a bezpečnostnú politiku Catherine Ashto-
nová sa vo svojom vystúpení dotkla tém,
ktoré rezonujú zahraničnou politikou EÚ
(vrátane Ukrajiny, Iránu, Sýrie či západné-
ho Balkánu) a podčiarkla vynikajúci imidž,
ktorým sa dnes môže pochváliť Európs-
ka únia: „Krajiny, ktoré sú blízko, chcú
byť v únii, a tie, ktoré sú ďaleko, ju chcú
napodobniť,“ povedala, a dodala, že každá
členská krajina má individuálnu silu, čo
platí osobitne o Slovensku.

Catherine Ashtonová. Z archívu MZVaEZ SR.

Vedúcich zastupiteľských úradov SR prijal
prezident SR Andrej Kiska a následne pred-
seda Národnej rady SR Pavol Paška.

Slovensko rozšírilo sieť svojich zastupiteľských úradov

Na mape veľvyslanectiev SR pribudli Kišiňov, Tbilisi a Abú Zabí

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v súlade s našimi zahraničnopolitickými záujmami a so zámerom rozširovať prítomnosť Slovenska vo svete zriadilo v priebehu posledných mesiacov tri nové veľvyslanectvá – v Moldavskej republike (Kišiňov), Gruzínsku (Tbilisi) a Spojených arabských emirátoch (Abú Zabí).

Moldavská republika

Veľvyslanectvo SR v hlavnom meste Moldavskej republiky Kišiňove bolo slávnostne otvorené počas oficiálnej návštevy podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka 8. júla 2013. Dovtedy bola SR jedinou krajinou V4, ktorá nemala v Moldavskej republike svoj zastupiteľský úrad.

Motiváciou zriadenia veľvyslanectva SR bol záujem o rozšírenie a zintenzívnenie vzájomnej spolupráce s dôrazom na hospodársku a rozvojovú oblasť, poskytovanie pomoci a ochranu záujmov slovenských podnikateľských subjektov pri ich presadzovaní sa na moldavskom trhu, efektívnu konzulárnu pomoc slovenským občanom a cieľenú prezentáciu Slovenska v Moldavskej republike. Vedúcim úradu je chargé d'affaires a.i. Róbert Kirnág.

Moldavsko prešlo v uplynulých rokoch zložitým vývojom a politická scéna je silne polarizovaná. Programom novej koalície vlády, ktorá vznikla minulý rok, je „Vybudovať Európu u nás doma“, prioritou je európska integrácia s cieľom dosiahnuť nezvratnosť tohto procesu. Vláda sa v poslednom čase sústreďovala na podpis zásadných dokumentov s EÚ – Asociačnej dohody a Dohody o prehľbenej a komplexnej zóne voľného obchodu (AA/DCFTA) a na dosiahnutie bezvízového režimu. Moldavsko je v súčasnosti najúspešnejšou krajinou projektu Východného partnerstva a proeurópska vládna koalícia úspešne zavádza reformy a liberalizáciu ekonomického prostredia.

Otvorenie veľvyslanectva SR v Kišiňove bolo prirodzeným vyústením vývoja v našich bilaterálnych vzťahoch, ako aj v krajine samotnej. Angažovanosť SR v Moldavsku je rozsiahla a vychádza z nášho záväzku solidarity voči krajinám, ktoré sa chcú stať súčasťou spoločného európskeho priestoru. Naším zámerom je prispieť k úspechu transformácie Moldavskej republiky a ponúkame naše kapacity a know-how z transformačného a integračného procesu (bilaterálne projekty, program CETIR, program verejných financií).

Moldavsko je takisto prioritnou krajinou slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA), ktorá tam úspešne uskutočňuje mnoho projektov.

V rokoch 2014 – 2020 by sa mali týkať najmä dobrej správy vecí verejných (napr. podpora integrácie do EÚ, reforma verejných financií, reforma bezpečnostného sektora, podpora spolupráce vládnych a mimovládnych organizácií) a ochrany životného prostredia, konkrétne odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva a zásobovania pitnou vodou.

Pokiaľ ide o úroveň ekonomickej spolupráce s Moldavskom, nemožno ju považovať za uspokojujúcu. Dvojstranná obchodná výmena je na nízkej úrovni. Bilancia obchodu je výrazne pozitívna v prospech slovenského exportu, ktorý v roku 2012 dosiahol výšku 34,4 mil. eur, zatiaľ čo dovoz z Moldavska predstavoval len 9,8 mil. eur. Pritom Moldavsko neaplikuje vo vzťahu k SR žiadne špecifické dovozné tarify alebo netarifné opatrenia, ktoré by obmedzovali rozvoj vzájomnej obchodnej spolupráce.

Podpísané dohody AA/DCFTA s Európskou úniou na zasadnutí Európskej rady 27.6.2014 výrazne zjednodušia vzájomný prístup na trh pre tovary a služby. Očakávané zrušenie vízovej povinnosti bude mať taktiež pozitívny vplyv na rozvoj cestovného ruchu a nadviazovanie kontaktov medzi podnikateľmi. ✦ Foto: Z otvorenia slovenského veľvyslanectva 8. júla 2013, archív MZVaEZ SR.

Gruzínsko

Veľvyslanectvo SR v hlavnom meste Gruzínska Tbilisi bolo slávnostne otvorené počas oficiálnej návštevy podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka 8. apríla 2014. Slovensko týmto krokom deklarovalo dôležitosť, akú pripisuje rozvoju vzťahov s touto krajinou južného Kaukazu a tiež pripravenosť pomáhať Gruzínsku v procese rozvoja demokracie, reforiem a približovania sa k európskym a euroatlantickým štruktúram. Zastupiteľský úrad je umiestnený v budove Delegácie Európskej únie v Tbilisi a vedie ho chargé d'affaires a.i. Rudolf Michalka.

Gruzínska vláda sa v súčasnosti snaží o konsolidáciu demokratického politického systému. Uskutočňuje reformy v politickej, ekonomickej a sociálnej oblasti, ako aj v oblasti justície. V hospodárskej oblasti je hlavným cieľom dosiahnutie vyššieho rastu, boj s chudobou, rozvoj infraštruktúry.

Predstavitelia súčasnej vládnej koalície dodržia kontinuitu v zahraničnopolitických a integračných ambíciách krajiny. Zároveň očakávajú ocenenie dosiahnutého pokroku v demokratizácii spoločnosti zo strany EÚ a NATO. Po parafovaní Asociačnej dohody a Dohody o prehľbenej a komplexnej zóne voľného obchodu (AA/DCFTA) medzi Európskou úniou a Gruzínskom na Vilniuskom samite EÚ a Východného partnerstva, k podpisu týchto dohôd došlo na zasadnutí Európskej rady 27.6.2014. Smerovanie Gruzínska k Európe tým bolo potvrdené. Slovensko ponúklo pomoc a zdieľanie svojich transformačných skúseností v procese integrácie do EÚ. Súčasne oceňuje aktívny podiel Gruzínska na mierovej misii ISAF v Afganistane, kde je s 1560 vojakmi jedným z hlavných podporovateľov NATO. Takisto očakávame ďalší kvalitatívny posun v procese približovania Gruzínska k NATO na nadchádzajúcom samite aliancie v septembri 2014.

Gruzínsko má malý vnútorný trh a jeho ekonomika závisí do značnej miery od zahraničného dopytu. Obchodná výmena medzi Slovenskom a Gruzínskom sa v roku 2013 oproti roku 2011 strojnásobila pri obrate 27,2 mil. eur, z toho vývoz zo SR bol v objeme 20,9 mil. eur a dovoz v objeme 6,3 mil. eur. Napriek nárastu obchodnej výmeny existujú veľké rezervy v obchodnej spolupráci a investičnej činnosti.

Preto jednou z hlavných úloh veľvyslanectva SR bude povzbudzovať podnikateľské subjekty v oboch krajinách, aby rozvinuli už existujúce a nadviazali nové kontakty, ktoré by do budúcnosti mohli znamenať intenzívnejšiu a obsažnejšiu obchodno-ekonomickú spoluprácu. Pre slovenských podnikateľov sú v Gruzínsku perspektívne investície do energetických zdrojov, prenosových sietí, potravinárskeho a spracovateľského priemyslu, ako aj cestovného ruchu. Krajina má tiež významný energetický potenciál vo vodných tokoch a geotermálnych zdrojoch.

V súlade so stratégiou slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) na roky 2014 – 2018, Gruzínsko patrí medzi teritoriálne priority

SlovakAid ako súčasť programu Východného partnerstva. Spolupráca s ním bude prebiehať v rámci viacerých projektov. Predovšetkým je to program odovzdávania skúseností v oblasti spoločenskej a ekonomickej transformácie, najmä prostredníctvom špecializovaného programu CETIR. Ďalej program vládnych štipendií študentom z rozvojových krajín v SR na štúdium na slovenských verejných vysokých školách, ktorý je tradičnou formou slovenskej ODA. A napokon program vysielania rozvojových pracovníkov a civilných expertov formou financovania dobrovoľníckych pobytov. ✦ Foto: Z otvorenia slovenského veľvyslanectva 8. apríla 2014, archív MZVaEZ SR.

Spojené arabské emiráty

Veľvyslanectvo SR v hlavnom meste Spojených arabských emirátov Abú Zabí bolo zriadené 1. decembra 2013. Vedúcim úradu je chargé d'affaires a.i. Dušan Horniak. Aj napriek zatiaľ improvizovaným podmienkam práce ZÚ, veľvyslanectvo plní v plnom rozsahu úlohy v oblasti rozvoja hospodárskej, politickej a kultúrnej spolupráce, ako i mnohé úlohy v poskytovaní konzulárnych služieb.

Región, v ktorom sa Spojené arabské emiráty (SAE) nachádzajú, je jedným z najvýznamnejších svetových centier finančných, obchodných a investičných aktivít. Pre Slovensko sú emiráty významným obchodným partnerom. Aj preto hlavnou prioritou zamerania činnosti veľvyslanectva SR je rozvoj hospodárskej spolupráce. SAE sú celosvetovo jedenástym najväčším exportným trhom pre Európsku Úniu a 29-tou najvýznamnejšou slovenskou exportnou destináciou. Slovenský export do SAE bol pri objeme 150 mil. eur v roku 2013 väčší, ako export do tradičných ekonomických veľmocí Indie, Brazílie, Japonska a mnohých krajín Európskej únie. SAE majú pre Slovensko veľký potenciál a miestny trh možno odporučiť aj pre malých a stredných podnikateľov.

SAE majú jednoduché colné postupy, atraktívny daňový systém, nízke administratívne dovozné a vývozné náklady. Výstavbou sofistikovaných morských prístavov a rozvinutej infraštruktúry letísk vytvorili podmienky, aby sa SAE stali uznávaným finančným, logistickým, prepravným a veľtržným regionálnym centrom podnikateľských aktivít.

Najvýznamnejším reexportným centrom pre štáty Blízkeho a Stredného východu je druhé najväčšie mesto emirátov Dubaj. Spolu s existenciou bezcolných zón umožňuje podporiť slovenský export nielen v SAE, ale aj v celom regióne Blízkeho východu, Ázie a Afriky. Pre svoj význam svetového turistického centra bol Dubaj zvolený za usporiadateľa svetovej výstavy EXPO 2020.

SAE sú významným potenciálnym zdrojom investícií pre SR. Emiráty sú tretím najväčším svetovým vývozcom ropy, ktorej majú takmer 8 % globálnych zásob. Z toho prameňa finančné prostriedky stoviek miliárd eur, z ktorých vláda SAE investuje doma i v zahraničí.

Dobré perspektívy má oblasť turistického ruchu oboma smermi, pričom kúpele Piešťany sú každoročne cieľom mnohých turistov zo SAE. Prispieva to k tomu, že emiráty majú záujem o rozvoj spolupráce so Slovenskom, ktoré poznajú ako krásnu krajinu s účinnými liečebnými kúpeľmi.

Najnovším impulzom pre rozvoj dvojstranných vzťahov bola oficiálna návšteva podpredsedu vlády, ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka v SAE 7. – 8. júna 2014. Počas návštevy postupne rokoval s tromi poprednými členmi kráľovskej rodiny i vlády SAE a zúčastnil sa na dvoch slovenských podnikateľských fórach v Dubaji aj v Abú Zabí. Ústretový prístup SAE a záujem o rozvíjanie vzťahov so Slovenskom dokumentuje aj zrušenie vízovej povinnosti pre občanov SR, ktoré vstúpilo do platnosti v marci tohto roka.

✦ Foto: Počas návštevy Spojených arabských emirátov uskutočnil minister M. Lajčák viacero bieletrálnych stretnutí. Na snímke počas rokovania s podpredsedom vlády emirátu Abu Dhabi, šejkom Hazza bin Zayed al Nahyanom, archív MZVaEZ SR.

Vážení čitatelia „Sveta a my“,

som rád, že sa s vami môžem krátko podeliť o názory na také aktuálne témy, akým je vývoj na nám susednej Ukrajine a jeho vplyv na slovensko-ukrajinské vzťahy. Keďže pracujem v Kyjeve od polovice decembra 2013, čo je na pôsobenie v takej rozmanitej a na udalosti bohatej krajine relatívne krátko, nemôžem a nechcem robiť žiadne definitívnejšie závery. Preto by som sa s vami chcel podeliť o svoje doterajšie dojmy a postrehy.

Do krajiny som prišiel v najhorúcejšom období, kedy na centrálnom kyjevskom námestí – Majdane nezávislosti – už nejaký čas protestovali ľudia. Pre pochopenie krajiny v ktorej pôsobíte, naturelu jej ľudí, vyhnutiu sa kliše a čo najobjektívnejšie hodnotenie prebiehajúcich dejov, je vždy najlepšie hovoriť s bežnými ľuďmi. V rozhovoroch s mnohými obyčajnými Ukrajincami som sa snažil pochopiť, o čo im – a v histórii už druhému „majdanu“, ktorý síce v menšej forme, ale stále ešte na Majdane nezávislosti a Kreščatiku stojí – ide.

Výsledok nebol ani prekvapivý, ani nepochopiteľný. Mnohí, ktorí tam priamo stáli a ešte ďaleko väčší počet ich podporovateľov, ktorí chodili do práce a iba vo chvíľach voľna sa zapájali do demonstrácií, alebo demonštrantov takou či onakou formou podporovali, nechceli nič iné, iba ako možnosť žiť lepšie, v normálnej krajine s európskou perspektívou. Preto to celé píšem a hovorím, aj keď sa to s ohľadom na čas môže zdať banálne?

Pretože súčasný vývoj na Ukrajine, ktorý sa začal majdanom a doteraz nie je ukončený, je pre túto krajinu autentický a nedá sa dosť dobre hodnotiť našimi slovenskými, ani väčšími európskymi „okuliarmi“. Hodnotenie majdanu iba ako poľa súperenia veľmoci, prípadne superbohatých ukrajinských oligarchov, môže byť v istých konkrétnych momentoch síce pravdivé, avšak bez pochopenia toho, že majdanom predovšetkým hýbali snahy a túžby ľudí po lepšej budúcnosti, neúplné.

S procesmi, ktoré spustil majdan, sa budeme u našich susedov stretávať dlhodobo.

Vyzbrojenému touto skúsenosťou mi dovoľte krátko sumarizovať, ako sme pripravení na spoluprácu s naším najväčším susedom. Predovšetkým musím objektívne povedať, že sme na tom dobre. Ukrajinci a naši ľudia sú si nielen etnicky, ale aj názorovo a hodnotovo blízki. Rečová bariéra je minimálna. Slovenskí občania a Ukrajinci zdieľajú mnohé úseky spoločnej histórie, napriek tomu ich vzťahy nie sú zaťažené nijakými konfliktami, čo sa nedá povedať o mnohých ostatných susedoch Ukrajiny.

Slovenská republika vždy pristupovala k vzťahom s Ukrajinou nesebecky. Jediným silnejším politickým záujmom, ktorý sme podporovali v poslednom čase, bolo približovanie sa a zbližovanie Ukrajiny prostredníctvom spolupráce s tými medzinárodnými štruktúrami a organizáciami, ktorých sme aj my sami členmi.

Už počas môjho pobytu sme Ukrajine pomáhali vo všetkých rozhodujúcich chvíľach jej boja o lepšiu budúcnosť. Kyjev opakovane navštevovali predstavitelia nášho štátu. Podporovali sme ho politicky, opakovane dodávali humanitárnu pomoc. Ukrajinci, zranení na majdane, sa liečili alebo rehabilitovali v slovenských zdravotníckych

zariadeniach. Organizujeme prenos transformačných skúseností, poskytujeme malé granty na rozvoj spolupráce z fondov našej rozvojovej pomoci Slovakaid. Výsledkom je skutočnosť, že Slovensko má na Ukrajine tradične dobré meno a slovenskí občania sa môžu v styku s Ukrajincami tešiť v zásade na priateľské, ba miestami až takmer domáce prijatie.

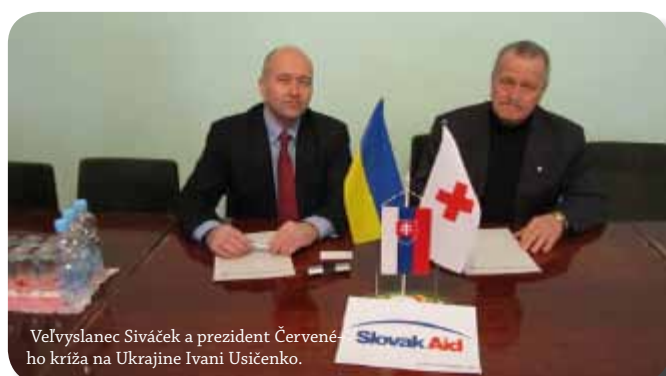
Všetky tieto pozitívne momenty nám budú pomáhať v obojstrannej pozitívnej kapitalizácii našich vzťahov. Približovanie sa Ukrajiny Európe bude vytvárať vhodnú živnú pôdu pre znásobovanie našej spolupráce. Ukrajina môže načrieť z našich transformačných skúseností a po uskutočnení nevyhnutných reforiem, a najmä znížení miery v doterajšom období rozmnoženej korupcie, sa nepochybne môže stať obľúbenou destináciou pre rozvoj nielen veľkého, ale aj malého a stredného biznisu. Z takéhoto rozvoja môžu ťažiť najmä naše pohraničné oblasti.

Dôležitý je rozvoj vzťahov medzi ľuďmi, najmä medzi mladými. Slovenské univerzity, najmä svojim zatiaľ bezplatným vzdelávaním v slovenčine, prilákali v posledných rokoch mnohých mladých Ukrajincov. A naopak, mnohí naši mladí ľudia študujú v rámci štipendijných výmen najmä ukrajinistiku na niektorých ukrajinských univerzitách.

Ukrajinci, vďaka doteraz zavedenej liberalizácii vydávania víz zo slovenskej strany, aj v súčasnej zložitej situácii naďalej radi cestujú na Slovensko. Pevne veríme, že tento trend bude nielen zachovaný, ale sa bude rozvíjať po ďalších krokoch, ktoré by mohli liberalizovať cestovanie občanov Ukrajiny po Európskej únii.

Čo ešte dodať na záver? Vzťahy medzi Slovenskom a Ukrajinou majú obrovský potenciál pre ďalší rast. V nadchádzajúcom období sa budú zintenzívňovať aj v závislosti od rýchlosti transformácie na Ukrajinu. A to je dobrá správa tak pre obidve naše krajiny, ako aj pre ich občanov.

Juraj Siváček, veľvyslanec SR na Ukrajine

Veľvyslanec Siváček a prezident Červeného kríža na Ukrajine Ivani Ušičenko.

Okno do sveta je pre podnikateľov dokorán

Predstavujeme Podnikateľské centrum MZVaEZ SR

NOSNOU ÚLOHOU EKONOMICKEJ DIPLOMACIE JE SCHOPNOSŤ VČAS IDENTIFIKOVAŤ A REAGOVAŤ NA HLAVNÉ TRENDY VO VÝVOJI SVETOVEJ EKONOMIKY, KTORÉ MÔŽU MAŤ DOPAD NA HOSPODÁRSTVO SR A ZÁROVEŇ ICH PRENIESŤ DO DOMÁCEJ HOSPODÁRSKEJ POLITIKY, RESP. VIESŤ K SKOREJ A ÚČINNEJ REAKCII SLOVENSKEJ VLÁDNE, PODNIKATEĽSKÉ A ĎALŠIE SUBJEKTY. NA PODPORU PLNENIA TÝCHTO ÚLOH MZVAEZ SR ZRIADILO PODNIKATEĽSKÉ CENTRUM.

Cieľom činnosti Podnikateľského centra je prispievať k väčšej prepojenosti a zefektívneniu synergie všetkých aktérov ekonomickej diplomacie, vrátane zintenzívnenia vzájomnej spolupráce medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a podnikateľskými subjektmi. Konkrétne to znamená poskytovanie účinnejšej podpory exportu výrobkov a služieb, vývozu kapitálu, vytváraní kooperačných väzieb a spoločných podnikov v zahraničí. Ďalej zabezpečenie operatívnej komunikácie a výmeny informácií medzi podnikateľmi a slovenskými zastupiteľskými úradmi v zahraničí, a napokon sprostredkovanie aktuálnych a relevantných informácií, nevyhnutných k presadzovaniu podnikateľských zámerov v zahraničí.

SLUŽBY PODNIKATEĽSKÉHO CENTRA

Podnikateľské centrum využíva vo svojej činnosti 90 zastúpení v zahraničí po celom svete, z toho 65 zastupiteľských úradov SR, 43 ekonomických diplomatov na zastupiteľských úradoch a sieť okolo 160 honorárnych konzulov. Poskytuje nasledujúce služby.

- **Prvú pomoc** pri riešení problémov exportérov, zabezpečenie interaktívnej komunikácie medzi podnikateľom a veľvyslanectvom Slovenskej republiky v zahraničí.
- **Vybavovanie komerčných dopytov a ponúk** slovenských exportných firiem s cieľom podpory vytvárania kooperačných väzieb a spoločných podnikov v zahraničí.
- **Poskytovanie informácií** nevyhnutných na presadzovanie podnikateľských zámerov v zahraničí: ekonomické informácie o jednotlivých teritóriách, aktuálne ekonomické správy, zahraničné tendre a výzvy, informácie o podnikateľských misiách a veľtrhoch.
- **Informácie o možnostiach zapájania sa podnikateľov a verejnej správy do projektov vonkajšej pomoci Európskej únie**

pre tretie krajiny a verejných obstarávaní medzinárodných organizácií.

- **Pravidelný ekonomický spravodajský servis** podnikateľom formou zasielania elektronického týždenníka s prehľadom ekonomických aktualít.
- **Prezentáciu podnikov** prostredníctvom prehľadu slovenských exportných firiem. Databázu využívajú veľvyslanectvá Slovenskej republiky pri vyhľadávaní obchodných partnerov pre zahraničné spoločnosti.

Všetky tieto služby podnikateľom sú **poskytované bezplatne**.

INFORMÁCIE NÁJDETE NA WEBE

Na svojom webovom portáli Podnikajme v zahraničí (www.mzv.sk/podnikajme) Podnikateľské centrum zverejňuje informácie, nevyhnutné na presadzovanie podnikateľských zámerov v zahraničí. V rubrike „Informácie pre podnikanie v zahraničí“ nájdete týždenné aktuality zo zahraničia, informácie podľa krajín, čísla, údaje, fakty, publikácie, kontakty v oblasti ekonomickej diplomacie v zahraničí a ďalšie. Rubrika „Nové príležitosti pred podnikanie“

prináša aktuálne tendre, dopyty a ponuky, verejné obstarávania v medzinárodných organizáciách, verejné obstarávania podľa krajín, informácie o podnikateľských misiách a veľtrhoch a ďalšie, zatiaľ čo v rubrike „Slovenské exportné firmy“ nájdete profily spoločností a databázu slovenských exportných firiem. V rubrike „EÚ pre podnikateľov a verejnú správu“ sa dozviete o aktuálnych tendroch a výzvach Európskej únie, podnikateľských misiách, tréningových pobytoch a sektorových seminároch. Rubrika „Ministerstvo pre podnikateľov“ sprostredkúva informácie o aktivitách MZVaEZ a ďalších štátnych orgánov na podporu exportu a investícií, týkajúcich sa podnikania, a napokon sú to „Ekonomické správy zo sveta“, ktoré môžu byť zaujímavé pre podnikateľov.

Prostredníctvom elektronického týždenníka Ekonomické aktuality zo zahraničia tieto informácie od mája 2013 Podnikateľské centrum distribuuje priamo podnikateľským subjektom a podnikateľským zväzom a asociáciám. Pri príležitosti organizovania podnikateľských misií a podnikateľských fór Podnikateľské centrum MZVaEZ distribuuje špeciálne teritoriálne alebo tematicky zamerané vydania ekonomických aktualít.

PREHLAD USKUTOČNENÝCH AKTIVÍT V ROKU 2013

Podnikateľské centrum poskytovalo informácie podnikateľskej verejnosti, nevyhnutné k presadzovaniu ich podnikateľských zámerov a aktivít v oblasti exportu výrobkov a služieb, vytváraniu kooperačných väzieb a zakladaniu podnikov v zahraničí. Informácie poskytovalo bezplatne priamo (telefonicky, e-mailom) alebo prostredníctvom svojho webového portálu „Podnikajme v zahraničí“. Zverejnených bolo 560 ekonomických správ, zodpovedaných 235 dopytov slovenských podnikateľských subjektov so záujmom o zahraničné trhy. Prvé vydanie týždenníka Ekonomické aktuality bolo zaslané na približne 200 e-mailových adries, ku koncu roka 2013 sa počet odberateľov tohto ekonomického elektronického týždenníka zvýšil na 1170 (pozn.: k 31.3.2014 ich bolo už 1690).

V rámci podnikateľského centra bola zriadená telefonická hotline služba pre exportérov, ktorá zabezpečuje „prvú pomoc“ pri riešení ich problémov.

Príležitosti pre export výrobkov a služieb slovenských subjektov v roku 2013 rozšírilo Podnikateľské centrum prostredníctvom zverejňovania výziev pre zapojenie slovenských firiem do projektov v rámci nástrojov vonkajšej finančnej pomoci EÚ: nástroja predvstupovej pomoci IPA/IPAII, nástroja susedskej politiky ENPI/ENI a spoločného nástroja EÚ a OECD – SIGMA. MZVaEZ v roku 2013 tiež prevzalo funkciu Národného kontaktného bodu SR pre Twinning – implementačného nástroja EÚ na budovanie inštitúcií štátnej a verejnej správy a pre TAIEX – nástroja technickej asistencie a výmeny informácií EÚ tretím krajinám.

Okrem zverejňovania výziev k projektom vonkajšej finančnej pomoci EÚ, Podnikateľské centrum organizovalo v roku 2013 aj

odborné semináre o vybraných programoch EÚ pre podnikateľov o možnostiach zapojenia sa do projektov vonkajšej pomoci EÚ – napríklad vo februári v Bratislave a v júni v Prešove (predvstupová pomoc a finančné nástroje EÚ) a v júni v Bratislave (internacionalizácia MSP a program COSME). Ďalšou novinkou v uplynulom roku bol nový blok informácií pre podnikateľov o tendroch v 36 medzinárodných ekonomických organizáciách, v rámci ktorého bolo zverejnených 185 konkrétnych dopytov, tendrov a výziev.

PODNIKATELIA UŽ VYUŽÍVAJÚ TOHTOROČNÉ WORKSHOPY

V marci tohto roka (19.3.2014) Podnikateľské centrum uskutočnilo workshop, zameraný na zlepšovanie slovenského podnikateľského prostredia a využívanie konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky. Konkrétne bol zameraný na rozvoj spolupráce s arabskými rozvojovými fondmi. Na podujatí sa zúčastnilo 104 slovenských podnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií a predstaviteľov finančných inštitúcií. Hlavným cieľom workshopu bolo preskúmanie možností spolupráce a zapojenia slovenských podnikateľských subjektov do aktivít fondov a participácie na projektoch prostredníctvom zapojenia sa do výberových konaní aj v spolupráci s podnikateľskými subjektmi krajín fondov (Kuvajt, Saudská Arábia, Spojené arabské emiráty). Dozvedeli sa tiež o možnosti iniciovať projekty prostredníctvom vlády prijímajúcej krajiny v spolupráci so slovenskými zastupiteľskými úradmi.

Ďalší workshop sa uskutočnil v máji (6.5.2014) v spolupráci so Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu SARIO. 35 účastníkov zo slovenského podnikateľského prostredia sa dozvedelo o možnostiach zapojenia sa do medzinárodného verejného obstarávania prostredníctvom agentúr OSN, t.j. UNIDO, UNICEF, UNOPS a UNDP. Súčasťou podujatia boli aj bilaterálne konzultácie podnikateľov so zástupcami uvedených agentúr.

O workshopy Podnikateľského centra MZVaEZ
býva vždy veľký záujem.

INICIATÍVY PODNIKATEĽSKÉHO CENTRA V ROKU 2014

- Podpora účasti slovenských firiem v prorastových misiách Európskej komisie, zameraných na podporu presadzovania malých a stredných podnikov z EÚ do perspektívne sa vyvíjajúcich tretích

- krajín (tzv. „Missions for Growth“, prípadne iné podobné formy).
- **Podpora realizácie podnikateľských aktivít a investícií slovenských podnikateľských subjektov v zahraničí cez systémy medzinárodného verejného obstarávania** (národné systémy a systémy medzinárodných organizácií). Okrem informačného pôsobenia prostredníctvom webového sídla a elektronických aktualít sa MZVaEZ bude zameriavať aj na organizovanie seminárov pre podnikateľov na témy verejného obstarávania vo vybraných medzinárodných organizáciách, napr. OSN, NATO, EBOR, Svetová banka a pod.
 - **Vytvorenie intranetového portálu MZVaEZ pre ekonomických diplomatov INED** s informáciami, databázami slovenských firiem a interaktívnou platformou aktivít a úloh ekonomickej diplomacie, ktorý by mal zefektívniť prácu ekonomických diplomatov v prospech slovenských exportérov a investorov.

- **Podpora účasti slovenských firiem na projektoch Únie pre Stredomorie v krajinách Južného susedstva** zverejnením informácií o projektoch na webovom sídle MZVaEZ a Zastupiteľských úradov SR.

Kontakt

Podnikateľské centrum MZVaEZ SR
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37
tel. +421 (0) 2 5978 5959
mob. +421 906 07 5959
e-mail: bizinfo@mzv.sk
web: www.mzv.sk/podnikajme

Krátky slovník diplomatickej praxe

A

administratívny a technický personál

Členovia diplomatickej misie, stálej misie, prípadne osobitnej misie, ktorí plnia rôzne administratívne a technické funkcie. Môžu to byť napríklad sekretárky, hospodári, tlmočníci, správcovia budov, vrátnici, spojári a ďalší. Na konzulárnych úradoch administratívne a technické funkcie plnia konzulárni zamestnanci. Administratívny a technický personál používa určité výsady a imunity, ich rozsah je však – na rozdiel od diplomatických výsad a imunit, ktoré patria diplomatom, podstatne obmedzený.

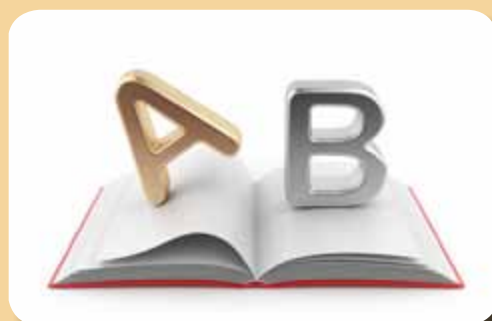
agremán

Súhlas prijímajúceho štátu s prijatím navrhovaného vedúceho diplomatickej misie (na úrovni mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca,

prípadne vyslanca) vysielajúceho štátu, ktorý má byť akreditovaný v jeho krajine. Prijímajúci štát v pomerne krátkom čase oznámi udelenie súhlasu, odmietnutie býva zriedkavé, zväčša v prípadoch, ak je navrhovaná osoba pre neho neprijateľná. Dôvody odmietnutia agremán prijímajúci štát nie je povinný oznámiť. Mená navrhovaných diplomatov sa pred udelením agremán nezverejňujú.

aide-mémoire

Jedna z foriem diplomatickej korešpondencie, neformálny dokument, obsahujúci určité okolnosti, ktoré už boli oznámené ústne, alebo záznam z rozhovoru medzi diplomatmi. Nazýva sa aj pamätný zápis. Píše sa na čistom papieri, bez uvedenia adresáta, nepodpísaný a bez pečiatky. Dátum vyhotovenia sa uvádza na konci pod textom, spravidla sa odovzdáva osobne.

akreditácia

V diplomacii znamená proces, v priebehu ktorého štát pred vyslaním vedúceho diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu žiada prijímajúci štát, prípadne medzinárodnú organizáciu o súhlas s výberom jeho osoby. Udelenie súhlasu sa nazýva agremán. Akreditácia sa u mimoriadnych a splnomocnených veľvyslancov, prípadne vyslancov, završí odovzdaním poverovacích listín hlave prijímajúceho štátu, na úrovni chargé d'affaires en pied odovzdaním kabinetného listu ministrovi zahraničných vecí, v prípade medzinárodnej organizácie

odovzdaním poverovacích listín alebo kabinetného listu jej vedúcemu. Vedúci diplomatickej misie môže byť akreditovaný v niekoľkých štátoch súčasne, pričom trvalé sídlo má iba v jednom z nich. Ostatní členovia diplomatického personálu (radcovia, tajomníci, atašé, pridelení) nie sú súčasťou akreditačného procesu, ich príchod sa iba oznamuje ministerstvu zahraničných vecí prijímajúceho štátu. Niektoré štáty však môžu akreditačný proces vyžadovať v prípade vyslania vojenských pridelencov.

ancienita

Pri určovaní protokolárneho poradia (napríklad pri vítaní, pri prejavoch, pri tvorbe zasadacieho poriadku a pod.) je potrebné riadiť sa pravidlami diplomatického protokolu. Ak sa má určiť poradie diplomatov v rovnakom postavení, používa sa princíp ancienity, teda prednosti podľa dĺžky pôsobenia v prijímajúcom štáte. Napríklad u mimoriadnych a splnomocnených veľvyslancov, prípadne vyslancov, rozhoduje dátum odovzdania poverovacích listín hlavne štátu (dátumy sa uvádzajú v diplomatickej listine, oficiálnom zozname členov diplomatického zboru). Stáva sa, že viacerí veľvyslanci odovzdajú poverovacie listiny v rovnaký deň, vtedy sa ako ďalší rozlišovací prvok používa princíp seniority, keď sa prednosť určuje podľa fyzického veku (starší má prednosť).

apostil

Osvedčenie, ktorým sa overuje podpis a odtlačok pečiatky na verejnej listine vydané orgánmi jedného štátu, ktorú možno použiť v zahraničí pred orgánmi cudzieho štátu. Vykonáva sa formou apostilačnej doložky, ktorá sa vyznačí priamo na listine alebo na jej nadstavení. Ide o zjednodušený spôsob uznávaný zmluvnými štátmi Haagskeho dohovoru z roku 1961 o zrušení požiadavky vyššieho overovania zahraničných verejných listín. Pre ostatné štáty platí povinnosť vyššieho overenia listín tzv. superlegalizácie, kde sa do procesu osvedčovania zapája aj konzulárny odbor MZVaEZ a veľvyslanectvo štátu, v ktorom majú byť listiny použité.

apoštolská nunciatúra

Diplomatická misia Svätej stolice na úrovni veľvyslanectva a súčasne sídlo apoštolského nuncia. Na rozdiel od ostatných veľvyslanectiev, apoštolská nunciatúra (skrátene nunciatúra) okrem diplomatickej funkcie plní aj nediplomatickú vo vzťahu k inštitúciám rímskokatolíckej cirkvi prijímajúceho štátu.

apoštolský nuncius

Vedúci apoštolskej nunciatúry, diplomatickej misie Svätej stolice, na úrovni

mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca, akreditovaného v prijímajúcom štáte, alebo pri medzinárodnej organizácii. Apoštolský nuncius (skrátene nuncius) okrem úlohy veľvyslanca Svätej stolice (teda pápeža v zmysle medzinárodného práva) presadzuje aj záujmy štátu Vatikán a keďže v cirkevnej hierarchii má hodnosť titulárneho arcibiskupa, súčasne zastupuje pápeža ako hlavu rímskokatolíckej cirkvi voči inštitúciám miestnej cirkvi. Vo väčšine štátov apoštolský nuncius plní aj funkciu doyena diplomatického zboru.

atašé

Najnižšia diplomatická hodnosť. V bežnej hovorovej reči sa používajú výrazy ako obchodný atašé, kultúrny atašé, vojenský atašé a ďalšie. Tieto slovné spojenia však nesúvisia s najnižšou diplomatickou hodnosťou, ale pomenúvajú druh práce, ktorú diplomat vykonáva. Napríklad obchodný atašé môže mať diplomatickú hodnosť radcu a podobne. Presnejším terminologickým pomenovaním je preto výraz pridelenec (obchodný pridelenec, kultúrny pridelenec a podobne). Diplomatická hodnosť atašé býva niekedy prideľovaná alebo prepožičiavaná aj členom administratívneho a technického personálu z dôvodu vyššej ochrany v tzv. rizikových krajinách.

Foto: wikipedia, org.

Povedali o diplomatoch a diplomacii:

„Diplomat je džentlmen, ktorý dva razy zváži to, čo napokon nepovie.“

(John Steinbeck, americký spisovateľ, 1902 – 1968)

Predstavujeme euromince

– alebo čo všetko vám môže pristáť v peňaženke?

Všetky euromince majú spoločnú prednú (lícnu) stranu, kde sú uvedené ich nominálne hodnoty, zatiaľ čo zadnú (rubovú) stranu môže každý z 18-tich členských štátov eurozóny využiť na prezentáciu svojich národných symbolov. Právo raziť obmedzené množstvo euromincí s vlastnou národnou stranou majú aj štyri európske krajiny, ktoré nie sú členmi Európskej únie, ale euro oficiálne používajú: Andorra, Monako, San Marino a Vatikán. Euromince krajín eurozóny sú zákonným platidlom na jej celom území. Postupne vám predstavíme ich národné strany, z ktorých sa dozvieme, odkiaľ vlastne pochádzajú.

Lotyšská republika

Lotyšsko zaviedlo euro od 1. januára 2014 a stalo sa tak 18-tou krajinou eurozóny s vlastnými euromincami. Dajú sa ľahko rozpoznať podľa nápisu „Republika Latvija“ na minciach 2 € a 1 €, ako aj „Latvija“ na centových minciach.

Podoba mladej ženy v sedliackom kroji, s ľahkým úsmevom na perách, zobrazovaná na minciach 2 € a 1 €, má zaujímavý pôvod, aj keď nejde o žiadnu političku, poetku, alebo inú historickú osobnosť. Napriek tomu je jej rok narodenia presne známy. Bolo to v roku 1929, keď Ministerstvo financií prvej Lotyšskej republiky zadalo objednávku vytvoriť striebornú mincu v hodnote 5 lats, na ktorej mala ženská postava symbolizovať slobodu a nezávislosť krajiny, podobne ako je Marianna pre Francúzsko alebo Germania pre Nemecko.

Výtvarník Rihards Zariņš požiadal mladú Zelmu Brauere (1900 – 1977), ktorá pracovala ako korektorka v štátnej mincovni, aby mu poslúžila ako model. Tak vznikla „Milda“, alegória na lotyšský národ, ktorá sa neskôr stala aj súčasťou pamätníka slobody v hlavnom meste Rige.

Keď v roku 1991 Lotyšsko znova získalo nezávislosť, Milda sa vrátila a zdobila lotyšskú bankovku najvyššej hodnoty 500 lats. V tých rokoch stála okolo 700 eur, pretože lats bol najcennejšou menou Európy, o čom svedčí aj konverzný kurz pri vstupe Lotyšska do eurozóny (1 € = 0,702804 lats). Vtedy sa bankovka 500 lats stala minulosťou, ale Milda žije ďalej a na minciach 2 € a 1 € koluje po celej Európe. Autorom ich návrhu je Guntars Sietiņš, pozoruhodnosťou mince 2 € je, že na hrane

má vyrytý názov Lotyšskej hymny DIEVS * SVĒTĪ * LATVIJU (Boh žehnaj Lotyšsko).

Na minciach 50, 20 a 10 centov je zobrazený veľký štátny znak, na minciach 5, 2 a 1 centov je malý štátny znak Lotyšskej republiky. Nad štátnym znakom všetkých centových mincí sú tri hviezdy, ktoré symbolizujú jednotu troch historických zemí Lotyšska: spojené Kurzemsko (Kurzeme) so Zemgalskom (Zemgale), Vidzemsko (Vidzeme) a Latgalsko (Latgale). Autorom návrhu centových mincí je Laimonis Šēnbergs.

✦ foto: Riga, hlavné mesto Lotyšska. Zdroj: wikipedia, autor: Latj.

Ukážky mincí na ďalšej strane.

1 CENT

2 CENTY

5 CENTOV

10 CENTOV

20 CENTOV

50 CENTOV

1 EURO

2 EURÁ

VLAJKA

Milan Hodža – európsky politik a diplomat

Pripomíname si 70. výročie jeho smrti

MILAN HODŽA (*1. FEBRUÁRA 1878, SUČANY – †27. JÚNA 1944, CLEARWATER, USA) SA DO HISTÓRIE ZAPÍŠAL AKO POLITIK EURÓPSKEHO FORMÁTU, SO ZÁVRATNOU KARIÉROU UŽ POČAS RAKÚSKO-UHORSKA A NAJMÄ V RÁMCI ČESKOSLOVENSKA. PREUKÁZAL SCHOPNOSŤ TAKTICKY MANÉVROVAŤ, S CITOM PRE KOMPROMISY, OFENZÍVY AJ ÚSTUPY.

Študoval právo v Kluži, v Budapešti a vo Viedni. Už vtedy sa zaoberal špecifickými problémami Slovenska. Založil kvôli tomu Slovenský denník (1900 – 1901) a neskôr Slovenský týždenník (1903 – 1914). Usiloval najmä o lepšie hospodárske a sociálne postavenie Slovákov, predovšetkým najväčšej populačnej skupiny, roľníctva. Vďaka jeho pôsobivému zasadzovaniu sa za záujmy Slovákov, a zvlášť roľníkov sa, už vo veku 27 rokov dostal do uhorského snemu. Tam sa potom pokúšal nadväzovať kontakty s rôznymi stranami s celouhorskou pôsobnosťou. Stal sa poradcom následníka trónu Františka Ferdinanda. Navrhol mu plán transformácie Uhorského kráľovstva na federatívnu monarchiu. Zdôraznil pritom význam uplatnenia malých národov Rakúsko-Uhorska za účelom posilnenia centrálnej moci cisárstva. Pochopil, že Slováci majú pri takomto zámere výhodnejšiu pozíciu v aliancii s Čechmi. V predvečer prvej svetovej vojny sa zaradil medzi popredných priekopníkov česko-slovenskej vzájomnosti.¹

Táto idea v ňom naďalej klíčila aj počas vojny. V roku 1918 opäť začal vydávať Slovenský týždenník. Vo Viedni založil (22. októbra 1918) akčný výbor Slovenskej národnej rady, ktorá mala byť operatívnym orgánom slovenskej politiky. Následne po prijatí Martinskej

deklarácie (30. októbra 1918) sa zúčastnil na porade výkonného výboru Slovenskej národnej rady a podporil záver porady (nezverejnený), že najneskôr do desiatich rokov sa vyrieši štátoprávny pomer medzi reprezentantmi Čiech, Moravy, Sliezska a Slovenska.

Počas obsadenia Slovenska maďarskou armádou bol poverený zastupovaním československej vlády v Budapešti (1918 – 1919). Pri vyjednávaní s Maďarskom pragmaticky navrhol stanoviť

dočasnú „demarkačnú čiaru“, s dobrým úmyslom získať čas a chrániť slovenské obyvateľstvo.² Ním navrhovaná demarkačná čiara sa však obrátila v neprospech teritoriálnych záujmov Česko-Slovenska, resp. Slovenska, na rokovaní mierovej konferencie vo Versailles, ktoré viedol predovšetkým československý vyslanec vo Francúzsku Štefan Osuský.

Hoci spomínaný diplomatický prechmat ubral Hodžovi na reputácii, čoskoro sa

opätovne presadil ako predák agrárneho hnutia. Založil (1921) a bol členom predsedníctva Medzinárodného agrárneho úradu ako ustanovizne 17 agrárnych strán, predovšetkým strednej a juhovýchodnej Európy.

*Pochopil, že Slováci
majú pri takomto
zámere výhodnejšiu
pozíciu v aliancii
s Čechmi.*

Postupne sa prepracoval na stále významnejšie vládne funkcie. Aj preto, lebo bol považovaný za stúpenca idey Čechov a Slovákov ako jedného národa, hoci pritom mal konflikty s českými politikmi, lebo zdôrazňoval špecifické potreby Slovákov. Politicky zaimponoval aj ako popredný poslanec československého parlamentu a predseda Československej agrárnej strany (1918 – 1938). Najprv zaujal post štátneho tajomníka Ministerstva vnútra (1919), potom nastúpil ako minister unifikácie zákonov a organizácie administratívy (1919 – 1920, 1926 – 1929), minister poľnohospodárstva (1922 – 1926, 1932 – 1935), minister školstva (1926 – 1929), minister zahraničných vecí (1935 – 1936) a predseda vlády (1935 – 1938).

Vyslancovi Osuskému sa podarilo po zrode ČSR iniciovať vytvorenie Malej dohody medzi ČSR, Juhosláviou a Rumunskom (1922). Bola to najprv obranná aliancia typu NATO, v ktorej sa každý členský štát zaviazal prísť na pomoc v prípade napadnutia každého z ostatných štátov (pôvodne vznikla ako aliancia voči maďarskej agresii). Významnú úlohu v tejto spolupráci zohral práve Milan Hodža. Malá dohoda sa následne vyvinula aj do politickej a ekonomickej únie, ktorú zakotvil „Organizačný pakt Malej dohody“ (1933). Členské krajiny ním prijali princíp subsidiarity a vzájomného zladovania ich politických aj ekonomických dohôd

a spolupráce. Automobilová továreň Škoda vtedy dokonca vyvinula špeciálny model „Malá dohoda“, ktorý cirkuloval po členských krajinách.³ Predvojnová situácia však zmarila reálne uplatnenie tejto únie.

V rokoch 1936 – 1937 sa Hodža pokúsil presadiť projekt hospodárskej únie Československa, Juhoslávie, Maďarska, Rakúska, Rumunska, založenej na zvýhodnení ciel, čo bol dovtedy prvý pokus o ekonomickú integráciu regiónu. Zlyhal však aj v dôsledku Mníchovskej dohody a Hodža bol prinútený rezignovať na post premiéra. Jeho kariéru naštrobili tiež korupčné aféry.

Emigroval do Švajčiarska, potom do Francúzska, do Paríža, kde ustanovil Slovenskú národnú radu (1939). Tá sa potom integrovala do Česko-Slovenskej národnej rady (1940). Dostala sa však do vážneho konfliktu s Benešovou exilovou vládou v Londýne. Hodža to napokon vzdal a prijal post podpredsedu Benešovej Štátnej rady. No onedlho nato emigroval do USA (1941), kde rozvíjal projekt Stredoeurópskej federácie, publikovaný v knihe „Federation in Central Europe“ (1942). Hoci jeho projekt zaujal intelektuálne kruhy aj Ministerstvo zahraničných vecí USA, nenapredoval v dôsledku povojnovej situácie, studenej vojny, ako aj úmrtia jeho iniciátora (1944).

Milan Hodža bol poctený vysokými štátnymi vyznamenaniami ČSR, Francúzska, Poľska, Juhoslávie a Rumunska. V roku 2002 boli jeho pozostatky prepravené na Národný cintorín v Martine.

✦ autor: PhDr. Miroslav Musil, CSc. Ilustračné foto: wikipedia.org.

Pozn. 1: MICHÁLEK, S. - KRAJČOVIČOVÁ, N. - KOL.: Do pamäti národa. Bratislava: Veda, 2003, s. 215-218.

Pozn. 2: http://en.wikipedia.org/wiki/Michal_Miloslav_Hodža. 12.6.2014.

Pozn. 3: MUSIL, M.: Štefan Osuský – priekopník Spoločnosti národov a zjednotenej Európy. Studia Politica Slovaca, 2011/2, s. 85-96.

Pri príležitosti **Dňa detí** usporiadalo Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky finančnú zbierku pre Detský domov rodinného typu v Novom Meste nad Váhom, nad ktorým má dlhodobý patronát. Za výťažok zo zamestnaneckej zbierky – 1150 eur – nakúpili pracovníci MZVaEZ SR sladkosti, knihy, zápisníky, perá, skladačky puzzle a 20-eurové nákupné poukážky v obchodnom dome, ktoré riaditeľke detského domova Kamile Smitekovej odovzdala 3. júna 2014 manželka podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Jarmila Lajčáková-Hargašová.

„Do domova v Novom meste nad Váhom chodím opakovane už rad rokov a vždy sa teším, s čím novým ma prekvapia. Aj tentoraz nám pripravili úžasný program na privítanie. Sú to naozaj dojemné chvíle a som rada, že aspoň takto môžeme týmto deťom pomôcť,“ povedala J. Lajčáková-Hargašová.

Ako uviedla K. Smiteková, poukážky využijú predovšetkým na nákup odevov a školských pomôcok pre štyri desiatky chovancov detského domova. ✦ Foto: archív MZVaEZ SR.

Viac ako 60 diplomatov akreditovaných v Slovenskej republike prijalo v dňoch 23. a 24. mája 2014 pozvanie podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka zúčastniť sa na pracovnom výjazde do **Nitrianskeho samosprávneho kraja**. Diplomati sa z Bratislavy vydali loďou do Gabčíkova, kde si prezreli vodné dielo, zoznámili sa s jeho históriou a úlohami, ktoré plní, navštívili hurbanovský pivovar, prezreli si historickú knižnicu v kaštieli Chateau Appony a ochutnali niektoré z kulinárskych špecialít Žitného ostrova. Osobitné postavenie v zaujímavom programe, na ktorom s MZVaEZ SR spolupracoval Nitriansky samosprávny kraj, mala exkurzia kráľovským mestom Nitra a prechádzka arborétom v Tesárskych Mlyňanoch.

Cieľom výjazdu pre diplomatov, ktorý Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR organizuje pravidelne každý rok vždy do iného regiónu Slovenska, **je ponúknuť diplomatickým zástupcom iných štátov jedinečnú príležitosť oboznámiť sa s kultúrnym, historickým a hospodárskym bohatstvom našich krajov, ako aj s možnosťami, ktoré ponúkajú pre rozvoj spolupráce so zahraničím.**

„Tieto výjazdy mimo Bratislavu sa vždy tešia medzi zahraničnými diplomatmi veľkej obľuby a pre nás predstavujú príležitosť stretnúť sa s nimi a porozprávať v uvoľnenejšej, menej formálnej atmosfére. Zároveň však spájame aj príjemné s užitočným: ponúkame možnosť zoznámiť sa s kútni Slovenska, ktoré by inak možno zostali pre diplomatov nepoznané a budujeme potenciál na rozvíjanie vzájomnej spolupráce,“ povedal na margo dvojdnovej exkurzie v Nitrianskom kraji minister M. Lajčák. ✦ Foto: archív MZVaEZ SR.

Letná sezóna 2014 v kocke

Prelistujte si letnú prílohu plnú užitočných informácií.

Aby dovolenka pri „slovenskom mori“ dopadla dobre

Už šiestu letnú turistickú sezónu funguje na chorvátskom jadranskom pobreží vysunuté konzulárne pracovisko, ktoré Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR zriadilo pre poskytovanie konzulárnej pomoci našim občanom. Nečudo, veď pri obľúbenom Jadranskom mori len v minulom roku oddychovala približne jedna tretina dovolenkujúcich Slovákov. Vysunuté konzulárne pracovisko, ktoré je súčasťou Veľvyslanectva SR v Záhrebe, vykonáva svoju činnosť od 1. júla 2014 a ukončí ju 31. augusta 2014. Pôsobia tam dvaja skúsení slovenskí konzuli – JUDr. Dušan Garbarčík a JUDr. Marián Baláž, ktorí sa vystriedajú v mesačných intervaloch. Bližšie o poskytovaných službách, ako aj o niektorých novinkách či dobrých radách sa dozviete z nasledujúceho rozhovoru.

Jadran prezývajú aj slovenské more, napriek tomu je to pobyt v cudzine, ktorého nástrahy netreba podceňovať. Vedeli by ste vyčísliť, koľkým našim občanom ste v minulom roku poskytli pomoc?

Baláž: Máme údaje, ktoré sa vzťahujú na celú letnú sezónu – teda jún až september 2013. V uvedenom období došlo k 11 úmrtiam, z toho v 9 prípadoch išlo o zlyhanie srdca, v jednom o dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu a jedno dieťa zomrelo následkom ochorenia. Bolo evidovaných 36 zranení, najmä pri dopravných nehodách, pričom niektoré si vyžiadali hospitalizáciu. Ani v minulom roku sa naši občania nepoučili z našich informácií, ktoré sme poskytli pred turistickou sezónou, že napríklad na pláž postačí aj kópia dokladu totožnosti. A tak opäť došlo k stratám alebo odcudzeniu dokladov a finančných prostriedkov na pláži. Celkom bolo vydaných 49 náhradných cestovných dokladov.

Garbarčík: Evidovali sme niekoľko prípadov napadnutí slovenských občanov majiteľmi apartmánov, keď ubytovanie nezodpovedalo dohodnutým podmienkam, napríklad prostredníctvom internetu

alebo telefonických objednávok, pričom hostia chceli ubytovanie opustiť a požadovali vrátenie zaplatenej zálohy. Niektoré prípady boli riešené aj na priestupkových súdoch. Avšak trestnej činnosti sa dopúšťali aj naši občania – používanie, resp. držanie omamných látok, rušenie nočného pokoja a verejného poriadku pod vplyvom alkoholu, porušenia dopravných predpisov a pod.

Baláž: Mali sme aj kuriózný prípad, keď pri colnej kontrole na chorvátskej hranici zadržali nášho občana „vzbrojeného“ vyskakovacím obuškom. Obišiel s pokutou 300 eur, ktorú sme mu odporučili radšej zaplatiť. Taktiež počas pomoci občanom v zahraničí konzul musel riešiť únos dvoch slovenských detí.

V týchto prípadoch išlo o typické konzulárne prípady, ale zrejme oveľa viac práce máte so záležitosťami, ktoré sa do štatistík nedostávajú...

Garbarčík: Práca konzula v podstate spočíva v pomoci občanovi, keď sa mu vyskytne nejaký problém. Okrem bežnej konzulárnej agendy to denne býva aj do 40 telefonátov, poradíme, čo je potrebné urobiť a kam ísť v prípade, ak niekto stratil doklady, okradli ho,

☛ Slovenskí konzuli v Zadare (zľava): JUDr. Dušan Garbarčík a JUDr. Marián Baláž.

ako si uplatňovať náhradu škody voči poisťovniam, a to aj v prípade, ak ide o garantovanie zaplatenia faktúry za lekárske ošetrenie asistenčnou službou. Sme nápomocní aj pri riešení priestupkov, prípadne trestnom stíhaní – komunikujeme s chorvátskymi orgánmi, ale nemôžeme zasahovať do vyšetrovania. V prípade potreby vieme obstaráť advokáta, ale upozorňujeme, že ten nie je zadarmo, právne služby je potrebné zaplatiť.

Baláž: Keď nám zavolá občan z Dubrovníka, že stratil cestovné doklady, povieme mu, aby zbytočne necestoval k nám do Zadaru, čo je asi 700 kilometrov tam aj späť, ale aby nám oznámil, kedy sa bude vracáť domov. Poskytne nám údaje, my pripravíme náhradné doklady a pri návrate do SR sa zastaví v ktorejkoľvek dobe na konzulárnom pracovisku, kde podpíše prevzatie dokladov a pokračuje ďalej. Aj keď je občan v núdzi, vyjdeme mu v ústrety, ušetríme peniaze a uľahčíme život. A to sa do štatistik skutočne nedostáva...

Obaja ste dlhoroční diplomati, máte cenné skúsenosti z pôsobenia v konzulárnej službe, mohli by ste sa podeliť aspoň o niektoré, týkajúce sa dovolení v Chorvátsku?

Baláž: Chcel by som upozorniť, že podľa tamojšieho zákona sú za deti do 15 rokov zodpovední rodičia a preto by ich mali mať pod dozorom. Ak si pätnásťročný alebo aj mladší chlapec alebo dievča požičia skúter, nemá vodičské oprávnenie a spôsobí zranenie inej osoby, k slovu príde polícia, stíhaní sú rodičia a poškodení žiadajú náhradu škody. Takisto sú zodpovední, ak dieťa nie je s nimi a niekde sa mu stane úraz. Chorvátsko je priestor na dovolenku, odpočinok, ale nie na neprimerané zábavy, ktoré môžu rodičom spôsobiť značné nepríjemnosti.

Garbarčík: Opakovane odporúčame nosiť u seba fotokópie cestovných dokladov a originály uschovať na bezpečnom mieste. Často sa vyskytuje, že občan potrebuje väčšiu sumu peňazí, či už v dôsledku krádeže, alebo napríklad na opravu auta, náhradnú dopravu a podobne. Konzulárne pracovisko mu ich nemôže poskytnúť, ale poradí použiť službu Western Union, ktorá funguje na pošte alebo v banke. Dobrou správou je, že ak deti cestujú s príbuznými, títo už nemusia mať pri sebe písomný súhlas rodičov, ako to bolo predtým. Samozrejme, každé dieťa musí mať svoj cestovný pas. Ešte by som dodal, že tak ako po minulé roky, aj tento rok budú turistom v núdzi poskytovať služby pracovníci

Policijného zboru SR v meste Makarska (južná Dalmácia) a Crikvenica (Istria a severný Jadran).

Chorvátsko je od polovice minulého roka členskou krajinou Európskej únie. Prinieslo to pre našich občanov na dovolenke v Chorvátsku nejaké zmeny?

Baláž: Zjednodušila sa kontrola na hraniciach, ktorá je už len na jednom mieste medzi krajinami (Maďarsko-Chorvátsko alebo Slovinsko-Chorvátsko), teda je minimálne o polovicu kratšia ako v minulosti. Colná kontrola bola zrušená. Ako cestovný doklad postačuje platný občiansky preukaz, buď zaliaty v plastovom obale, alebo vo forme identifikačnej karty. V žiadnom prípade nie je možné cestovať na občiansky preukaz v podobe knižky, ktorú ešte vlastnia niektorí starší občania. Mnohí dovolenkári využívajú možnosť navštíviť v rámci jednodňového výletu známe pútnické miesta Medžugorje, ktoré sa však nachádza v Bosne a Hercegovine. Na hraniciach funguje pasová a colná kontrola a so starou „knižkou“ sa tam nedostanú.

Garbarčík: Naše medzinárodné preukazy zdravotného poistenia, platné v krajinách Európskej únie, teraz prijímajú aj v Chorvátsku. Ale slúžia iba na krytie poskytnutia prvej pomoci. Každé ďalšie liečenie a lieky už treba zaplatiť. Preto jednoznačne odporúčame

pripojiť sa pre prípad úrazu alebo úmrtia na celý pobyt, nakoľko napríklad prevoz zraneného sanitkou alebo letecký domov môže vyjsť na niekoľkotisícové čiastky v eurách.

Čo by ste ešte chceli našim dovolenkárom v Chorvátsku odkázať?

Baláž: Takmer denne máme prípady, keď nám náš občan v nočných hodinách zatelefonoval, že stratil kľúče od auta a aby sme mu na vzdialenosť 200 kilometrov zabezpečili službu, ktorá by mu auto otvorila. Alebo že dostal papuču na koleso, aby sme mu pomohli. V týchto prípadoch odporúčame kontaktovať sa so slovenskými policajtmi v Makarskej alebo Crikvenici. Najmä v skorých ranných hodinách dostávame telefonické otázky z domu, že aké je tu počasie, či je teplé more, či sú zápchy na diaľnici, aké sú poplatky... Alebo jednoducho si chcú vyskúšať, či fungujeme. My sa skutočne snažíme v maximálnej miere vyhovieť a pomôcť našim dovolenkárom, keď to naozaj potrebujú, ale chcel by som požiadať, aby našu službu nezneužívali. Dnes už jestvuje dostatok údajov na internete, v cestovných kanceláriách a počas cesty odporúčame počúvať chorvátske rádio, ktoré vysiela aktuálne informácie vo svetových jazykoch. Naše linky by mali zostať voľné pre tých, ktorí nás naozaj potrebujú. ✚ *Ilustračné foto: z archívu konzula SR v Záhrebe Jána Nedorosta, archív MZVaEZ SR.*

KONTAKTY NA VYSUNUTÉ KONZULÁRNE PRACOVISKO SR V ZADARE, CHORVÁTSKO (1.7. – 31.8.2014)

Adresa: Zadar, Špire Brusine 12
Mobil: +385 99 851 9606
Telefón: 00385 23313461
Fax: 00385 23313463
e-mail: zadar@mzv.sk

KONTAKTY NA SLOVENSKÝCH POLICAJTOV V CHORVÁTSKU (1.7. – 31.8.2014)

Policijska postaja Makarska
Adresa: Makarska, Kralja Petra Krešimira IV. 4
Mobil (24/7): +385 99 7201001
Policijska postaja Crikvenica
Adresa: Crikvenica, Kralja Tomislava 85a
Mobil (24/7): +385 99 7201002

Objektívom diplomatov

☛ Fotografie z archivov zamestnancov MZVaEZ SR: Michaela Dunajská, Patrik Kravec, Kristína Spišáková, Zuzana Mezencevová.

BRAZÍLIA

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Pasy

Máte vy a všetky vaše deti pas? Budú vaše pasy platné aj päť mesiacov po začiatku vašej dovolenky v Brazílii? Máte v pase dve voľné strany? Ak ste na niektorú z týchto otázok odpovedali NIE, pred dovolenkou v Brazílii si **VYBAVTE NOVÝ PAS**.

POZOR!

Pred cestou si nechajte urobiť overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA.

Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ. Náhradný cestovný doklad (v prípade potreby) je možné vybaviť na Veľvyslanectve SR v Brazílii, ale aj na Honorárnych konzulátoch SR v mestách Rio de Janeiro, São Paulo, Recife a tiež Joinville.

Víza

Pri turistických cestách do **BRAZÍLIE VÍZA NEPOTREBUJETE**, váš pobyt však nesmie presiahnuť 90 dní pobytu (za celkové obdobie 180 dní). Za prekročenie povolennej doby pobytu pri turistických cestách hrozí pokuta a zákaz pobytu v krajine až na obdobie 5 rokov. Ak chcete v Brazílii pracovať, študovať a podobne – víza **POTREBUJETE** a musíte ich mať vybavené ešte pred vstupom do krajiny.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť primerané komerčné **CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE** liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Register
- Dodržiavať hygienické zásady, **NEPIŤ VODU Z VODOVODU** a navštevovať len reštaurácie odporúčané turistickými sprievodcami. Vyhybajte sa konzumácii nápojov, ktoré neboli otvorené pred vami, alebo nie sú v originálnom obale.
- Zásadne navštevujte len miesta indikované turistickými sprievodcami, alebo len v sprievode turistických agentov.
- Peniaze meňte len v oficiálnych zmenárňach, ušetríte si nepríjemnosti.
- Všetky cennosti (klenoty, hodinky, náhrdelníky, náušnice a pod.) veľkej hodnoty nahradiť lacnejšou bižutiou a lacnejšími výrobkami (vrátane telefónov), ktoré nebudú predmetom záujmu pouličných zločejov.

Dovoz a vývoz

Pri ceste do Brazílie musíte hotovosť nad 10 000 BRL (cca 3 500 €) v akejkoľvek mene, deklarovať pri vstupe, alebo výstupe.

POZOR!

JE ZAKÁZANÉ DOVÁŽAŤ: ilegálne drogy, zbrane a strelivo, čerstvé ovocie a zeleninu, mliečne produkty, vajčka a syr, cigarety a alkoholické nápoje brazílskej výroby, zvieratá (ak nie je dovoz povolený príslušným štátnym orgánom), rastliny, (ak nie je dovoz povolený príslušným štátnym orgánom), pornografický materiál.

ZAKÁZANÉ JE VYVÁŽAŤ: akékoľvek zvieratá (ktorých vývoz nebol povolený príslušným štátnym orgánom)

Bezpečnostné opatrenia

Zásadne nenoste žiadne cennosti pri sebe (retiazky, hodinky, hodnotné šperky, drahé mobilné a fotografické zariadenia). Sú terčom zločejov a útokov.

V prípade prepadu, nikdy nereagujte a neklad'te odpor!

Zvýšené bezpečnostné riziko hrozí mimo turistických oblastí (pozor na favely a mestské časti, ktoré sú označované za rizikové). Vždy rešpektujte odporúčania brazílskych bezpečnostných orgánov, prípadne konzultujte s Veľvyslanectvom SR v Brazílii.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V BRAZÍLIÍ!

BULHARSKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Pasy

Do Bulharska môžete vycestovať s PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM alebo OBČIANSKYM PREUKAZOM, ktorý musí byť platný pri vstupe i výstupe z krajiny. Každé DIEŤA musí mať VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

POZOR!

Pred cestou si urobte overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži.

Dovoz a vývoz

Bez cla je možné do Bulharska doviesť a vyviezť TABAKOVÉ VÝROBKY v týchto množstvách: 800 ks cigariet, 400 ks malých cigár, 200 ks cigár, 1 kg tabaku; 10 litrov destilátu, 90 litrov vína (max. 60 litrov šumivého vína), 110 litrov piva; 2 kg kávy a 800 g extraktu z kávy, pokiaľ sú určené na osobnú spotrebu a boli zakúpené s daňou v krajine EÚ.

Deti

Bulharské orgány pri ceste **nepľnoletých detí so slovenským občianstvom** v sprievode iných osôb ako rodičov alebo zákonného zástupcu NEVYŽADUJÚ overené potvrdenie o súhlase alebo splnomocnenie rodičov.

Peniaze

Voľne možno dovážať alebo vyvážať hotovosť **do 10-tisíc eur**. Oficiálny valutový kurz je **1,9558 BGN za 1 EUR**. Odporúčame preto dobre si prerátať kurz v zmenárňach, respektíve meniť peniaze v bankách.

Ak cestujete autom...

Nezabudnite si vziať vodičský preukaz, technický preukaz, „zelenú kartu“ (poistenie vozidla) a v prípade požičaného alebo služobného auta aj notársky overenú plnú moc majiteľa vozidla, najlepšie v angličtine.

■ Na cesty do Bulharska odporúčame uzavrieť havarijnú poisťku!

■ Používanie diaľnic, rýchlostných ciest a ciest 1. triedy je spoplatnené formou **cestovných nálepiek**. Kúpiť ich môžete na hraniciach, čerpacích staniciach a na poštách.

■ **POUŽÍVANIE BEZPEČNOSTNÝCH PÁSOV** je **POVINNÉ** na všetkých sedadlách. Vodičovi, ktorý sa odmietne podrobiť dychovej skúške, hrozí zadržanie vodičského preukazu a pokuta.

■ **POKUTY** za nedodržanie maximálnej povolenej rýchlosti sa sprísnili. **Zadržané vodičské preukazy sa vracajú prostredníctvom veľvyslanectiev (často s veľkým oneskorením); medzitým má vodič zákaz viesť motorové vozidlo na území Bulharska.**

ODPORÚČAME:

- Uzavrite primerané **komerčné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE** liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrujte sa v dobrovoľnom registračnom formulári na našom webe <https://www.mzv.sk/Register>
- V Bulharsku platí úplný zákaz fajčenia v uzatvorených verejných zariadeniach.
- Pri cestách hromadnou dopravou, v baroch a reštauráciách venujte zvýšenú pozornosť svojim osobným veciam. Nenechávajte ich bez dozoru na plážach.

■ **NEJAZDITE**, ak ste unavení. Veľa dopravných nehôd v Bulharsku zapríčinili zahraniční vodiči v nočných a skorých ranných hodinách – dôvodom bol mikrospánok.

2012 ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V BULHARSKU!

CYPRUS

Cestovné doklady

Na Cyprus môžete vycestovať s **PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM** alebo **OBČIANSKYM PREUKAZOM**, ktorý musí byť platný ešte tri mesiace po návrate. Každé **DIETĽA** musí mať **VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD** – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

POZOR!

Pred cestou si urobte overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte **NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA**. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba **NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCII** a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži.

Dovoz

ZAKÁZANÉ JE DOVÁŽAŤ: omamné a psychotropné látky, pornografiu, vyskakovací nože a dýky, falšovaný tovar a pirátske kópie, zbrane.

Na Cypre sa **MIMORIADNE PRÍSNE POSTUPUJE** proti prechováaniu drog – za držanie aj malého množstva mäkkých drog hrozí trest odňatia slobody až 8 rokov!

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Upozorňujeme!

Vstup na územie Cypru z tzv. Severocyperskej tureckej republiky, ktorá je medzinárodne neuznaná (s výnimkou Turecka) cez tamojšie letiská a prístavy (letisko Ercan v Nikózii alebo prístavy Kyrénia a Famagusta) považuje Cypruská republika ZA NELEGÁLNY, hoci zatiaľ nie je trestne postihovaný. Imigrační úradníci môžu pri prechode hraníc požadovať kópiu letenky alebo potvrdenie o ubytovaní na južnej strane ostrova.

PRI PRECHODE Z JUŽNEJ NA SEVERNÚ časť ostrova funguje 7 priechodov – Leda Palace a Ledra ulica (iba pre chodcov), Agios Dometios (iba pre automobily), Limnitis (pri Kato Pygros), Pergamos, Strovilia, Astromeritis-Zodhia/Bostanci). Osoby, ktoré vstúpili na územie Cyperskej republiky legálne, môžu cestovať do tzv. Severocyperskej tureckej republiky a zdržiavať sa na jej území.

NEPREHLIADNITE!

Keďže Slovensko neuznáva tzv. Severocyperskú tureckú republiku, slovenské veľvyslanectvo v Nikózii nemôže v tejto časti ostrova vykonávať pre slovenských občanov konzulárnu asistenciu.

Na cesty autom...

Na Cypre sa jazdí **VĽAVO**. Ak si chcete požičať auto v požičovni, potrebujete: doklad totožnosti, vodičský preukaz (najlepšie európsky formát) a funkčnú kreditnú kartu. **Dodržiavajte predpísanú rýchlosť** – v turistickej sezóne sú kontroly veľmi časté.

Deti

Pri ceste **nepplnoletých detí** vás môžu imigrační úradníci vyzvať, aby ste predložili **úradne overený súhlas rodiča, ktorý s dieťaťom necestuje**. To sa vzťahuje aj na prípady zmiešaných manželstiev, ako aj na situácie, keď rodičia žijú v partnerskom zväzku alebo sú rozvedení, alebo dieťa sprevádza iná poverená osoba. Splnomocnenie odporúčame vyhotoviť v slovenskom a v anglickom jazyku.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť primerané **komerčné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE** liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Register
- Pri kontakte s políciou vystupujte vždy korektne. Na Cypre sa bežne dohovoria po anglicky.
- Na celom Cypre platí **PRÍSNY ZÁKAZ ZAKLADANIA OTVORENÉHO OHŇA!**
- Voda v rozvodoch nie je pitná, odporúčame konzumovať len balenú vodu.

EGYPT

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Pasy

Pre vstup do Egypta **potrebujete vízum** a váš pas musí byť platný najmenej šesť mesiacov od podania žiadosti o vízum. Každé **DIEŤA MUSÍ MAŤ VLASTNÝ CESTOVNÝ PAS!**

POZOR!

Pred cestou si nechajte zhotoviť overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ. Náhradný cestovný doklad možno použiť iba na návrat na Slovensko a musia ho overiť miestne úrady.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť kvalitné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Register.
- Riadiť motorové vozidlo v Egypte môžete iba s medzinárodným vodičským preukazom. Zvlášť OSTRÁŽITIĽ MUSIA BYŤ CHODCI, AJ NA PRIECHODOCH PRE CHODCOV.
- NEPITE VODU Z VODOVODU, neodporúčame konzumovať zmrzlinu, ľad či oplachované ovocie.

Víza

Pobytové turistické vízum za vás môže vybaviť cestovná kancelária, môžete si ho vybaviť individuálne na egyptskom veľvyslanectve v Bratislave a občania SR aj po prilete do Egypta priamo na letisku v Káhire, Hurgháde alebo Šarm Al-Šejchu. Víza možno získať aj na hraničnom priechode v Tabe na hraniciach s Izraelom. Poplatok za vízum na hraničnom priechode sa zvýšil z 15 USD na 20 USD.

Novinka!

Od 25. mája 2014 zaviedli v Egypte **odletový poplatok pre zahraničných cestujúcich na letisku v Káhire vo výške 25 USD** a bude automaticky započítaný do ceny letenky. Poplatok za odlet z Káhiry na vnútroštátne letiská je 4 USD.

Dovoz a vývoz

ZAKÁZANÝ je dovoz **POTRAVÍN, ALKOHOLU** (nad 1 liter), **PORNOGRAFIE, ZBRANÍ a DROG.**

NESMIETE VYVÁŽAŤ: zlato v nespracovanej podobe, pamiatky, flóru a faunu, špeciálne koralý.

Bezpečnostná situácia

Aktuálne cestovné odporúčanie si pred cestou overte na stránke www.mzv.sk. Neodporúčame cestovať na severný Sinaj. Pri cestovaní do južného Sinaja, Káhiry a okolia a Alexandrie je potrebné dodržiavať opatrnosť a ostražitosť; do zóny, ktorá je považovaná za bezpečnú, patria: Šarm Al-Šejch, kontinentálne pobrežie Červeného mora, letoviská na Stredozemnom mori, Luxor, Asuán.

Peniaze

Výmenu peňazí **odporúčame robiť v bankách, zmenárňach a lepších hoteloch** – pri zmene na čiernom trhu nielen riskujete, ale hrozí vám aj postih miestnych orgánov. **Na trhoviskách a výletných lodiach po Níle sa platí výhradne V HOTOVOSTI.**

Kultúrne osobitosti

Egypt je moslimská krajina, **kupovať a konzumovať ALKOHOL** môžete iba v baroch a reštauráciách v letoviskách alebo väčších mestách.

Egyptská spoločnosť je **KONZERVATÍVNA** – pri pohybe mimo letovísk obmedzte prejavy náklonnosti medzi mužom a ženou, **ženy by mali zvoliť vhodné konzervatívnejšie oblečenie** – zahalené ramená, výstrih a kolená. Náklonnosť medzi osobami rovnakého pohlavia **NIE JE TOLEROVANÁ**. **Vstup do mešít je povolený IBA BEZ TOPÁNOK**. Ukázať podošvu topánky Egyptanovi, aj náhodne, sa považuje za veľkú urážku. **NEFOTOGRAFUJTE:** vojenské a policajné objekty, železničné stanice, mosty, osoby v uniformách, vojenskú a policajnú techniku! **Pri fotografovaní miestnych obyvateľov** odporúčame požiadať ich o dovoľenie.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V EGYPTTE!

GRÉCKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Cestovné doklady

Do Grécka môžete vycestovať s PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM alebo OBČIANSKYM PREUKAZOM, ktorý musí byť platný pri vstupe i výstupe z krajiny. Každé DIEŤA musí mať VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

POZOR!

Pred cestou si urobte overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCII a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži. O náhradný cestovný doklad musíte požiadať osobne na Veľvyslanectve SR v Aténach, alebo na honorárnom konzuláte SR v Solúne.

Deti

Ak do Grécka cestuje dieťa v sprievode inej osoby ako rodiča, grécke orgány môžu požiadať o PREDLOŽENIE PÍSMONÉHO SÚHLASU RODIČA (zákonného zástupcu) overeného u notára. Doklad v angličtine musí obsahovať **osobné údaje rodiča, dieťaťa a osoby, ktorá ho v zahraničí sprevádza.**

Prvá pomoc

V prípade vážneho ochorenia kontaktujte POHOTOVOŠŤ na telefónnom čísle 166.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť primerané komerčné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Register
- V Grécku dochádza k zemetraseniam. V lete často vznikajú požiare – v týchto situáciách sa riadte pokynmi gréckych orgánov.
- Strážte si osobné veci najmä pri návšteve turistických atrakcií v Aténach a v metre.
- V Aténach sú často štrajky a demonštrácie, ktoré ovplyvňujú dopravu v meste. Pred cestou získate aktuálne informácie od prepravných spoločností alebo na webovej stránke nášho veľvyslanectva v Aténach.

POZOR!

V blízkosti vojenských objektov – najmä v citlivých oblastiach pozdĺž gréckych štátnych hraníc – **NIE JE DOVOLENÉ bez špeciálneho povolenia fotografovať a nakrúcať video.**

Ak cestujete autom...

Pri prenájomat vozidla má mať vodič pri sebe potvrdenie o jeho prenajatí a poistení vozidla, ak si auto prenajal v SR, treba mať aj doklad o povolení používať vozidlo aj v zahraničí. Doklady musia byť preložené – najlepšie do angličtiny – **grécka polícia ich v súčasnosti prísne kontroluje.**

DOPRAVNÚ NEHODU treba ihneď OHLÁSIŤ na telefónne číslo **100** (celostátna centrála).

POZOR!

V Grécku môže viesť motocykel len osoba staršia ako 18 rokov, prilba je povinná pre vodiča a spolujazdca pre všetky kategórie motocyklov.

Vodiči v Grécku často nepoužívajú smerovky. Na rozdiel od Slovenska pri vchádzaní na kruhový objazd majú prednosť. Ak pokutu za dopravný priestupok v Grécku zaplatíte do 10 dní, stačí uhradiť len jej polovicu.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V GRÉCKU!

CHORVÁTSKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Cestovné doklady

Do Chorvátska môžete vycestovať s **PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM** alebo **OBČIANSKYM PREUKAZOM**. Každé **DIEŤA** musí mať **VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD** – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

POZORI! POZORI!

Pred cestou si urobte overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte **NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA**. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba **NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ** a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži.

Ak cestujete autom...

Nezabudnite si vziať vodičský preukaz, technický preukaz a doklad o poistení - „zelenú kartu“ (poistenie vozidla) a v prípade požičaného alebo služobného auta aj notársky overenú plnú moc majiteľa vozidla v chorvátčine alebo v angličtine.

Pri dopravnej nehode volajte POLÍCIU na číslo 192. V prípade škody na vozidle si od polície vyžiadajte **záznam o dopravnej nehode**, bez ktorého nemôžete prekročiť štátnu hranicu a budete ho potrebovať aj pre slovenskú poisťovňu. Tento záznam nedostanete na mieste nehody, ale na policajnom oddelení, ktoré ju riešilo, za správny poplatok 20 HRK (asi za 2 – 3 dni).

POZORI! POZORI!

Za jazdu pod vplyvom alkoholu (viac ako **1,5 g/kg** v krvi), omamných a psychotropných látok alebo pod vplyvom liekov, za jazdu v zakázanom smere, predbiehanie kolóny na neprehľadnom mieste, alebo pri prekročení povolenej rýchlosti o viac ako **50 km/hod** hrozí v Chorvátsku **trest odňatia slobody až na tri roky!**

ODPORUČAME: ODPORUČAME:

- uzavrite primerané komerčné **CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE** liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrujte sa v dobrovoľnom registračnom formulári na našom webe www.mzv.sk/Register
- Venujte zvýšenú pozornosť svojim osobným veciam, nenechávajte ich bez dozoru na plážach a na verejných priestranstvách.
- **CHLADNÉ ZBRANE** – nože, obušky sú v Chorvátsku **ZAKÁZANÉ**, ak ich u vás na hraniciach nájdú, hrozí vám pokuta a veci vám zhabú.
- Každý turista sa v Chorvátsku musí prihlásiť na turistickom úrade a **ZAPLATIŤ POBYTOVÚ DAŇ** – podľa počtu dní strávených v krajine.

Deti

Chorvátske orgány **pri ceste neplnoletých detí so slovenským občianstvom** v sprievode iných osôb ako rodičov alebo zákonného zástupcu **NEVYŽADUJÚ** overené potvrdenie o súhlase alebo splnomocnenie rodičov.

Domáce zvieratá

Vaši domáci miláčikovia (psy, mačky, fretky) musia mať **cestovný pas zvierat'a**, v ktorom sú zaznamenané **POTREBNÉ OČKOVANIA**. V prípade iných zvierat – vtáky, korytnačky – treba mať potvrdenie od veterinára o zdravotnom stave zvierat'a a s údajmi o pôvode zvierat'a a s jeho identifikačnými znakmi. Do Chorvátska nemôžete cestovať so všetkými plemenami psov – **teriéry** typu bull, ktoré nie sú zapísané do registra Medzinárodnej kynologickej organizácie FIC (napríklad pitbull teriér a jeho krížence) **SÚ V CHORVÁTSKU ZAKÁZANÉ**.

ŠPANIELSKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Peniaze

V prípade STRATY/ODCUDZENIA peňazí odporúčame využiť medzinárodnú službu WESTERN UNION. Upozorňujeme, že banky sú v Španielsku otvorené od 8.30 do 14.00 hod.

POZOR!

Pred cestou si urobte overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži. Náhradný cestovný doklad získate na veľvyslanectve SR v Madride, alebo na konzulárnych úradoch v Barcelone, Málage alebo v Santa Cruz de Tenerife.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť primerané komerčné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Regíster
- Pri ceste hromadnou dopravou v Madride, Barcelone, Valencii ale aj v menších mestách venujte mimoriadnu pozornosť svojim osobným veciam – pôsobia tam organizované skupiny vreckárov.
- DROGY sú v Španielsku zakázané, vlastníctvo drogy aj v malom množstve je trestné.

Cestovné doklady

Do Španielska môžete vycestovať s PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM alebo OBČIANSKYM PREUKAZOM, ktorý musí byť platný pri vstupe i výstupe z krajiny. Každé DIEŤA musí mať VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

Na cesty autom...

V Španielsku je POVINNÉ POUŽÍVANIE BEZPEČNOSTNÝCH PÁSOV na všetkých sedadlách, kde sú k dispozícii. Najvyššia povolená rýchlosť na diaľniciach je 120 km/hod, minimálna rýchlosť na diaľniciach je 60 km/hod – ak vozidlo ide nižšou rýchlosťou, musí opustiť diaľnicu.

POKUTY ZA PORUŠENIE DOPRAVNÝCH PREDPISOV sú pomerne vysoké a polícia vyžaduje od turistov ich zaplatenie na mieste.

Povolená hranica alkoholu je 0,5 g na liter v krvi, alebo 0,25 mg v dychu. V prípade vodičov z povolania (vodiči kamiónov, autobusov) PLATÍ NULOVÁ TOLERANCIA ALKOHOLOU.

Auto si môžete požičať v požičovni na kreditnú kartu, inak musíte zložiť zálohu v hotovosti. Váš vodičský preukaz a preukaz totožnosti/pas musia mať platnosť minimálne 1 rok.

Deti

V prípade, že do Španielska cestuje dieťa v sprievode inej osoby ako rodiča, španielske orgány môžu požiadať o PREDLOŽENIE PÍSOMNÉHO SPLNOMOCNENIA aspoň jedného RODIČA (zákonného zástupcu) v španielčine alebo v angličtine, ktoré je overené u notára.

Letné brigády

Pri sprostredkovaní sezónnej a brigádnickej práce si dobre preverte dôveryhodnosť sprostredkovateľskej agentúry. Majte pri sebe finančnú rezervu, aby ste si v prípade potreby vedeli zaplatiť cestu domov.

POZOR!

Na diaľniciach a cestách zastavujte len pri motorestopoch, na čerpacích staniciach a frekventovaných oddychových zónach. NEODPORÚČAME dôverovať signálom od iných vodičov, že s vaším vozidlom niečo nie je v poriadku – často takto zahraničných vodičov okrádajú organizované skupiny.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V ŠPANIELSKU!

TALIANSKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Cestovné doklady

Do Talianska môžete vycestovať s PLATNÝM CESTOVNÝM PASOM alebo OBČIANSKYM PREUKAZOM, ktorý **musí byť platný minimálne 3 mesiace po plánovanom odchode z krajiny**. Zároveň platí, že cestovný doklad nesmie byť v platnosti dlhšie ako 10 rokov (podľa dátumu vystavenia). **Každé DIEŤA musí mať VLASTNÝ CESTOVNÝ DOKLAD** – podľa veku občiansky preukaz alebo pas.

POZOR!

Pred cestou si nechajte zhotoviť overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte **NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA**. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba **NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ** alebo karabinierom a vyžiadať si písomné potvrdenie o strate/krádeži.

ODPORÚČAME:

- Uzavrieť primerané komerčné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE liečebných nákladov v zahraničí.
- Zaregistrovať sa v dobrovoľnom registračnom formulári na webe www.mzv.sk/Register
- V turistických centrách a letoviskách sa vo zvýšenej miere vyskytujú krádeže dokladov a peňazí. Venujte preto zvýšenú pozornosť svojim osobným veciam, nenechávajte ich v zaparkovaných autách, autobusoch ani bez dozoru na pláži. V prípade straty/odcudzenia hotovosti odporúčame využiť medzinárodnú službu WESTERN UNION.
- V Taliansku je zakázané fajčiť vo všetkých verejných a súkromných uzavretých priestoroch – fajčíte teda len na miestach na to vyhradených – za porušenie zákazu hrozí pokuta do výšky 275 eur.

Registrácia

Ak váš pobyt presiahne 8 dní, musíte sa zaregistrovať na kvestúre v príslušnej provincii, kde vám vydajú tzv. **dichiarazione di presenza**. Pre osoby mladšie ako 18 rokov toto potvrdenie podpisuje rodič/zákonný zástupca. **Ak bývate v hotelovom zariadení, registráciu robí hotel.**

Na cesty autom...

POKUTY za porušenie dopravných predpisov **sú jedny z najvyšších v rámci EÚ a JE NUTNÉ UHRADIŤ ICH NA MIESTE**, v opačnom prípade vám až do zaplatenia pokuty **ZADRŽIA VOZIDLO**. Častou sankciou je popri pokute aj **zadržanie vodičského preukazu**.

Oznámenie o pokute za dopravný priestupok môžete dostať aj po návrate na Slovensko, ale ak ju do 60 dní nezaplatíte, pri nasledujúcej návšteve Talianska môžete byť sankcionovaný vrátane úrokov za nezaplatenú pokutu, ktorá je v Taliansku zaevidovaná.

POZOR! ZMENA!

OD KONCA JÚNA 2014 budú musieť CYKLISTI na verejných cestách a cyklistických chodníkoch POVINNE POUŽÍVAŤ OCHRANNÚ PRILBU.

Deti

Maloleté osoby môžu vstupovať na talianske územie iba v sprievode dospelé osoby. Ak ich sprevádza **INÁ OSOBA** ako rodič/zákonný zástupca – **MUSÍ MAŤ SPLNOMOCNENIE** rodiča/zákonného zástupcu. Zo splnomocnenia v talianskom alebo anglickom jazyku, ktoré overil notár, musí jasne vyplývať, kto dieťa sprevádza, kto ho na to splnomocnil, musia v ňom byť uvedené údaje o dieťati a časová platnosť splnomocnenia. Vítaná je aj **fotokópia rodného listu**.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V TALIANSKU!

THAJSKO

Ked' už musíte, tak aspoň bez problémov

Bezpečnostná situácia

V Thajsku 22. mája 2014 prevzala moc prevratom armáda a MZVaEZ SR preto odporúča **dôsledne ZVÁŽIŤ NEVYHNUTNOSŤ CESTOVANIA** do Thajska a **zvážiť** nevyhnutnosť pobytu v Bangkoku.

Hoci bol 13. júna 2014 zrušený zákaz vychádzania na celom území Thajského kráľovstva, v krajine je naďalej v platnosti STANNÉ PRÁVO, ustanovenia ktorého armáda uplatňuje podľa aktuálneho vývoja situácie na danom mieste. Opätovné zavedenie zákazu vychádzania je podľa vyjadrenia armádnych predstaviteľov možné kedykoľvek v prípade zaznamenania nových politicky motivovaných protestov a násilností. Najmä počas víkendov sa odporúča vyhýbať sa veľkým nákupným centrámi, miestam potenciálnych stretov armády s demonštrantami a striktne sa riadiť pokynmi armády a bezpečnostných zložiek.

Všetky aktuálne informácie o bezpečnostnej situácii v Thajsku nájdete medzi cestovnými odporúčaniami na webe www.mzv.sk.

POZOR!

V Thajsku platia VEĽMI PRÍSNE PREDPISY ohľadom narkotík – trestom za držanie marihuany môže byť až 15 rokov odňatia slobody a pokuta 150-tisíc THB, amfetamíny a extáza sú regulované rovnako ako drogy triedy A – držanie 20 gramov týchto látok sa pri odchode z Thajska považuje za ilegálny obchod s narkotikami a prípade preukázania viny je možné očakávať rozsudok smrti.

POZOR!

Upozorňujeme, aby občania aj naďalej zvažovali nevyhnutnosť cestovania do oblastí na juhu krajiny pri thajsko-malajzijskej hranici (vysoké riziko terorizmu) a do oblastí chrámov Ta Krabey a Preah Vihear na thajsko-kambodžskej hranici (zvýšená prítomnosť vojakov oboch krajín). V prípade nutnosti ciest do týchto oblastí odporúčame konzultovať situáciu priamo s Veľvyslanectvom SR v Bangkoku.

Dôrazne odporúčame vyhýbať sa lokalitám, kde sú vládne budovy a centrálné inštitúcie, miestam prípadných stretov armády s demonštrantami a striktne sa riadiť pokynmi armády a bezpečnostných zložiek.

ODPORÚČAME:

- Dbať na bezpečnosť, pravidelne kontrolovať stav bezpečnostnej situácie v krajine prostredníctvom médií a webovej stránky MZVaEZ SR
- Uzavrieť kvalitné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE na pokrytie liečebných nákladov.
- Striktne dodržiavať všetky colné predpisy, v Thajsku za ich porušenie hrozia vysoké pokuty a konfiškácia vecí.
- Využívať len oficiálne taxíky, nie motocyklové taxi služby a tuk-tuky. Pri prenájaní motocyklov neodovzdávať cestovný pas ani iný dokument ako zálohu!

Víza

Slovenskí občania na turistické a obchodné cesty do Thajského kráľovstva na dobu **NAJVIAC 30 DNÍ NEPOTREBUJÚ VÍZA**. V prípade dlhšieho pobytu je nutné vybaviť si vízum pred cestou na thajskom veľvyslanectve vo Viedni. Pri vstupe cez pozemné hraničné priechody, ako aj pri vstupe loďnou dopravou udeľujú thajské úrady pre občanov SR automaticky len 15-dňový pobyt, ktorý sa dá za príplatok predĺžiť. Za **prekročenie dĺžky povoleného pobytu** hrozí pokuta až väzenie.

Pasy

PLATNOSŤ PASU je stanovená na minimálne 6 mesiacov od vstupu do Thajska, odporúča sa mať v pase voľných aspoň 6 strán, minimálne sú však nutné 2 strany. **Náhradný cestovný doklad** je možné využiť len na **OPUSTENIE THAJSKÉHO ÚZEMIA**, nie na vstup do krajiny. Pri vstupe do krajiny je **POVINNOSŤ PREUKÁZAŤ** finančnú hotovosť (hotovosť, kreditné karty, cestovné šeky) – limit uvádzaný nie je, odporúčame sumu 3 000 eur.

Deti

Thajské orgány pri ceste **neplnoletých detí** v sprievode iných osôb ako rodičov alebo zákonného zástupcu **NEVYŽADUJÚ** overené potvrdenie o súhlase alebo splnomocnenie rodičov. Rodičia alebo iné dospelé sprevádzajúce osoby môžu byť požiadaní o **predloženie rodného listu dieťaťa**.

TUNISKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Pasy

Pre vstup do Tuniska potrebujete **PAS** platný najmenej ďalšie 3 mesiace. Každé **DIEŤA MUŠÍ MAŤ VLASTNÝ CESTOVNÝ PAS!** Na letisku vás požiadajú o vyplnenie registračnej karty.

POZOR!

Pred cestou si nechajte urobiť overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ. Náhradný cestovný doklad možno použiť iba na návrat na Slovensko. Slovensko nemá v Tunisku diplomatické a konzulárne zastupiteľstvo.

Peniaze

V Tunisku sa platí tuniským dinárom (DT). **Tunisko zakazuje vyvážať i dovážať svoju menu**, takže odporúčame meniť len menšie sumy a odložiť si potvrdenie vydané zmenárňou pre prípad spätnej výmeny. Urobiť tak môžete na letisku pred odletom z krajiny, spätne vám však zamenia maximálne 100 DT. Za 1 euro momentálne dostanete približne 2 DT.

V hotovosti si môžete do krajiny doviezť cudzie valuty v hodnote do 1 000 eur (o vyššej čiastke je treba informovať colnú službu).

Kultúrne osobitosti

Tunisko je moslimská krajina, **kupovať a konzumovať ALKOHOL môžete iba v baroch a reštauráciách v letoviskách alebo väčších mestách.**

Tuniská spoločnosť je konzervatívna – pri pohybe mimo letovísk obmedzte prejavy náklonnosti, **ženy by mali zvoliť vhodné konzervatívnejšie oblečenie** – zahalené ramená, výstrih a kolená. Homosexualita je trestným činom, sexuálny vzťah mimo manželstva môže byť potrestaný podľa platnej legislatívy.

Do mešít je povolený vstup iba bez topánok. POZOR! Vstup do mešít v čase modlitieb je ZAKÁZANÝ! Ukázať podošvu topánky Tunisani, aj náhodne, sa považuje za veľkú urážku.

NEFOTOGRAFUJTE: vládne, policajné a vojenské objekty, železničné stanice, letiská, budovy označené tuniskou vlajkou (napr. prezidentský palác) a uniformované osoby, moslimov počas modlitieb mimo mešity. **Pri fotografovaní miestnych obyvateľov** odporúčame požiadať ich o dovoľenie. Židovské objekty stráži polícia a prístup k nim je zakázaný!

Čo smiete doviezť a čo nie

Do Tuniska je možno doviezť: 2 litre alkoholu s obsahom do 25 % alkoholu, 1 liter alkoholu s obsahom nad 25 % alkoholu, 400 ks cigariet, 100 ks cigár alebo 250 g tabaku, 1 000 ml toaletnej vody, 250 ml parfumu a drobné darčeky v hodnote maximálne 10 eur za kus.

Zakázaný je dovoz: zbraní (s výnimkou registrovaných loveckých zbraní), explózívneho materiálu, omamných a psychotropných látok, pornografie a produktov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť, zdravie, náboženské cítenie a morálku verejnosti.

Bezpečnostná situácia

Aktuálne cestovné odporúčanie si pred cestou overte na stránke www.mzv.sk. Neodporúčame cestovať do regiónov hraničiacich s Alžírskom a Líbiou. **Za bezpečnú** je považovaná zóna prímorských letovísk a hlavného mesta Tunis.

ODPORÚČAME:

- Uzavrite kvalitné **CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE** na pokrytie liečebných nákladov.
- Zaregistrujte sa v dobrovoľnom registračnom formulári na našom webe www.mzv.sk/Register
- Riadiť motorové vozidlo v Tunisku možno iba s medzinárodným vodičským preukazom. Cestná premávka je špecifická a riadi sa skôr nepísanými pravidlami ako dopravnými predpismi. Pri dopravnej nehode hneď kontaktujte políciu. Obzvlášť **OSTRAŽITIŤ MUSIA BYŤ CHODCI, AJ NA PRIECHODOCH.**
- Dodržiavajte bezpečnostné pravidlá, vyhýbajte sa demonstráciám a masovým podujatiam, vojenským a policajným objektom.
- Tuniské úrady veľmi tvrdo postihujú držanie a užívanie psychotropných látok.
- **NEPITE VODU Z VODOVODU**, neodporúčame konzumovať zmrzlinu, ľad či oplachované ovocie.

TURECKO

Dovolenka s úsmevom a bez problémov

Pasy

Máte vy a všetky vaše deti pasy? Budú vaše pasy platné aj päť mesiacov po začiatku vašej dovolenky v Turecku? Máte v pase dve voľné strany? Ak ste na niektorú z týchto otázok odpovedali NIE, pred dovolenkou v Turecku si VYBAVTE NOVÝ PAS.

POZOR!

Pred cestou si nechajte urobiť overenú fotokópiu údajovej strany pasu a uložte si ju oddelene od ostatných dokladov. Pas počas dovolenky uložte NA BEZPEČNÉ MIESTO – DO HOTELOVÉHO TREZORA. Stratu alebo odcudzenie dokladov treba NAHLÁSIŤ MIESTNEJ POLÍCIÍ.

Deti

Turecké orgány pri ceste neplnoletých detí v sprievode iných osôb ako rodičov alebo zákonného zástupcu NEVYŽADUJÚ potvrdenie o súhlase alebo splnomocnenie rodičov.

Víza

Pri turistických cestách do TURECKA VÍZA NEPOTREBUJETE, váš pobyt však nesmie presiahnuť 90 dní pobytu (za celkové obdobie 180 dní).

POZOR!

Za prekročenie povolenej doby pobytu pri turistických cestách hrozí pokuta, respektíve zákaz pobytu v krajine až na obdobie 5 rokov. Ak chcete v Turecku pracovať, študovať a podobne – víza POTREBUJETE a musíte ich mať vybavené ešte pred vstupom do krajiny.

ODPORÚČAME:

- Uzavrite kvalitné CESTOVNÉ ZDRAVOTNÉ POISTENIE na pokrytie liečebných nákladov.
- Zaregistrujte sa v dobrovoľnom registračnom formulári na našom webe www.mzv.sk
- Pri fakultatívnych zájazdoch do rôznych predajní a výrobní kobercov NEPODPISUJTE KÚPNE ZMLUVY bez toho, aby ste sa dôkladne neoboznámili s ich obsahom.
- Dodržiavajte hygienické zásady a NEPITE VODU Z VODOVODU.
- Vyhýbajte sa kontaktu s uhynutým vtáctvom a voľne pohybujúcou sa hydinou.

Čo smiete doviesť a čo nie

Bez cla smiete do Turecka **doviesť** predmety osobnej spotreby. Ak dovážate osobné predmety vyššej hodnoty, je vhodné NECHAŤ SI POTVRDIŤ ich zoznam pri VSTUPE DO KRAJINY. BEZ OBMEDZENIA môžete doviesť AKÚKOEVEK VALUTU – pri dovoze väčšieho množstva hotovosti je vhodné NECHAŤ SI TO PÍSOMNE POTVRDIŤ na hranici.

Pre **vývoz** TABAKOVÝCH VÝROBKOV stanovili maximálne množstvá takto: najviac 200 ks cigariet, 100 ks krátkych cigariet, 50 ks cigár alebo 250 g tabaku na fajčenie; pre ALKOHOL: najviac 1 liter alkoholu nad 22 obj. % alkoholu, 4 litre tichého vína – z toho šampanské max. 2 litre, najviac 2 litre alkoholu do 22 obj. % alkoholu. PARFUMY bez obmedzenia,

KÁVA 500 g kávy alebo 200 g kávového extraktu a esencie, ČAJ 100 g čaju alebo 40 g čajového extraktu a esencie.

POZOR!

Pri LETECKEJ DOPRAVE je limit na VÝVOZ tovaru z Turecka BEZ CLA 430 eur, ak cestujete inou dopravou, znižuje sa na hodnotu 300 eur. Cestujúci mladší ako 15 rokov môžu vyviezť tovar v hodnote do 150 eur.

Bezpečnostná situácia

Zvýšené bezpečnostné riziko hrozí najmä v oblastiach susediacich so Sýriou, Irakom a Iránom (provincie Hatay, Siirt, Sirnak, Hakkari, Batman). Cestovanie do týchto oblastí odporúčame ZODPOVEDNE ZVÁŽIŤ, rešpektovať odporúčania tureckých bezpečnostných orgánov a sledovať aktuálnu situáciu v krajine.

ŽELÁME VÁM PEKNÚ DOVOLENKU V TURECKU!

Obsah

Slovensko prevzalo predsedníctvo V4	2
Priority a logo slovenského predsedníctva V4	3
Rozvojová spolupráca krajín V4	6
Slovensko je 10 rokov v NATO	8
GLOBSEC 2014 vyvolal pozornosť sveta	11
Slovenskí veľvyslanci priniesli kus sveta	13
Slovensko rozšírilo sieť svojich zastupiteľských úradov	14
Na mape veľvyslanectiev SR pribudli Kišínov, Tbilisi a Abú Zabí	
List z Kyjeva	17
Dnes píše veľvyslanec Juraj Siváček	
Okno do sveta je pre podnikateľov dokorán	18
Predstavujeme Podnikateľské centrum MZVaEZ SR	
Krátky slovník diplomatickej praxe	20
Predstavujeme euromince	22
Milan Hodža – európsky politik a diplomat	24
Pripomíname si 70. výročie jeho smrti	
Zo sveta diplomacie	26
Letná sezóna 2014 v kocke	27
Aby dovolenka pri „slovenskom mori“ dopadla dobre	28
Rozhovor so slovenskými konzulmi v Zadare	
Objektívom diplomatov	31
Obsah, tiráž	32

Svet a my

Uzávierka čísla:
05.07.2014

Redakčná rada:

Zuzana Gajdaczková
Leo Havlíček
Peter Klanduch
Juraj Kliment
Katarína Leligdonová
Lukáš Lopatník
Martina Lukáčiková
Lenka Pifková
Martin Šperka
Monika Tomašovičová
Michal Vančo

Spolupracovali:

Manuel Korček
Peter Kormúth
Emil Matejka

Kontaktné údaje:

Tlačový odbor
Ministerstvo zahraničných vecí
a európskych záležitostí Sloven-
skej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava 37
Slovenská republika
telefón: +421 (0)2 5978 3071
e-mail: tlac@mzv.sk

Spracovanie:

Tlačový odbor Ministerstva
zahraničných vecí a európskych
záležitostí Slovenskej republiky

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky tak, aby sa po redakčných úpravách nezmenil ich význam. Nevyžiadané rukopisy ani obrazové materiály nevraciame. Kopírovať, publikovať, elektronicky alebo inak rozširovať ktorúkoľvek časť časopisu Svet a my možno iba na základe písomného povolenia redakcie. Časopis je nepredajný.

+ titulná fotografia:
archív MZVaEZ SR

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY